

for vietnam

nr. 2 1976
årgang 11
pris kr. 5

UTGITT AV SOLIDARITETSKOMITEEN FOR VIETNAM

**DEN SOSIALISTISKE REPUBLIKKEN
VIETNAM DANNET!**

TROR DU SOLKOM SKAL LEGGES NED?

-Tror du Solidaritetskomiteen for Vietnam skal legges ned?

-Tvert imot -vi mener vennskapsarbeidet med det frie, sosialistiske Vietnam er viktig - at det som skjer i landet nå er viktig å propagandere. -Det er fred nå, sier du, hvorfor skal vi støtte Vietnam da?

-Solkom mener at den store solidariteten med det vietnamesiske folket som vokste opp under frigjøringskrigen ikke må skusles bort. Nå trenger folket støtte i gjenoppbygginga, både politisk og materielt. Er det ikke viktig at vi aktivt støtter et land som har revet seg løs fra imperialismen og kjemper for sin uavhengighet?

-Men er USA-imperialismen noen fare for Vietnam nå, spør du kanskje?

-Vi svarer at selv om USA for alltid er kastet ut av Indokina, så prøver de fortsatt å øverte og isolere Vietnam. Tenk bare på at de nektet Nord-Vietnam adgang til FN.

-Hva er det vi her i Norge kan lære av Vietnam som er nødvendig å bringe videre, da?

-For det første at et lite land kan beseire en stor krigsmakt når det går folkekrigens veg. Vi kan lære at når landet har frigjort seg og stoler på egne krefter, med en revolusjonær regjering i spissen, bygges industri og jordbruk raskt opp igjen, de 26

millioner bombekraterne USA etterlot seg i ør, blir til fruktbar jord.

Folket bestemmer sin egen framtid.

-Hva du kan gjøre?

-Du kan melde deg inn i Solkom, du kan verve 1 eller 2 eller 5 medlemmer til, du kan lese og selge For Vietnam.

-Hvordan du skal gjøre det, sier du?

-Du sender kr. 50,- til Solidaritets-

komiteen for Vietnam, Uranienborgveien 11, Oslo 3, postgiro 20. 2981.7.

Da får du For Vietnam i posten, og vårt medlemsblad FNL i Norge!

VELKOMMEN TIL AKTIVT VENNSKAPSARBEID MED DET FRIE VIETNAM!

INNHold:

- s. 2 :Leder
- s. 3 :25. april -frie demokrat-
- iske valg
- s. 3 :Den sosialistiske repu-
- blikken Vietnam dannet
- s. 6 :Traktoren i provinsen
- Phu Yen - prolog av
- Johanna Schwarz
- s. 8 :Festmøte i Oslo
- s. 9 :Rapport fra Trondheim
- s.10 :Bokanmeldelse
- s.11 :Les mer om Vietnam!
- s.12 :Kvinnene er halve folket
- s.17 :Ikke kunst for kunstens
- skyld
- s.18 :Et helt måltid'. (Novelle)
- s.21 :USA må betale full krigs-
- skadeerstatning!
- s.22 :Ett land - 60 folkeslag
- s.25 :Nå bygges ei ny tid
- s.28 :Lotusblomsten fra Ban Me
- Thuot
- s.31 :Norge, Vietnam og olja
- s.32 :Fra tigerbur til sosialist-
- isk base
- s.33 :My Lai før og nå
- s.34 :Fra Mekong-deltaet
- s.35 :Fra "Ho Chi Minh-vegen"
- til "Gjenforeningsbanen"

DEN SOSIALISTISKE REPUBLIKKEN VIETNAM DANNET!

Den nye nasjonalforsamlingen ble samlet til sitt første møte i tida 24. juni til 3. juli. Den besto av 492 folkevalgte representanter. Av denne forsamlingen er det 80 arbeidere, 100 bønder, 6 kunstnere, 54 militære, 141 politiske kadre, 98 intellektuelle og 13 representanter for forskjellige religiøse retninger. Disse er det som har gått i spissen for kampen for nasjonal frigjøring og uavhengighet, som mest hen-

givent har tjent den nasjonale revolusjonen og som har fått det vietnamesiske folkets tillit. Kvinnene er sterkere representert i nasjonalforsamlingen denne gangen enn noen gang tidligere, 129 representanter er kvinner. Ellers er det 127 ungdommer, 72 representanter for de etniske minoritetene, 29 har vært helter i folkehæren.

Landets nye navn:
Den Sosialistiske Republikken

Vietnam

Flagg: Gul stjerne på rød bunn.
Hovedstad: Hanoi.

Landets president: Ton Duc Thang

Visepresidenter: Ngyuen Luong Bang og Nguyen Huu Tho

President i nasjonalforsamlingen: Truong Chinh

Statsminister: Pham Van Dong
Utenriksminister: Nguyen Duy Trinh
Forsvarsminister: Vo Nguyen Giap.

25. april: FRIE, DEMOKRATISKE VALG

For første gang på 30 år ble det avholdt frie, demokratiske valg i Vietnam. Hele folket gikk til stemmeurnene for å velge representanter til den nye nasjonalforsamlingen, felles for nord og sør. Alle steder, fra store byer til små landsbyer, ble valgdagen feira med folkefester, karneval og kulturoppvisninger. Det ble lagd en mengde sanger, dikt, danser o.l. for å hylle gjenforeningen av landet. I Hanoi ble det åpnet en utstilling den dagen med tittelen: "30 års seierrik revolusjonær kamp." Seienere vil det bli satt opp enda en stor utstilling her som vil handle om den nasjonale

enhetens historie.

I tida da franskmennene og sienere USA gjennom den aggressive og blodige krigen, forsøkte å tvinge vietnameserne til å oppgi Vietnams uavhengighet, ble det også avholdt valg. Men disse valgene var satt i scene av marionetteregimene til Diem, Ky og Thieu, og de var betalt og leda av Frankrike og USA.

Folket ble den gangen drevet til valgurnene med geværet i ryggen og ble trua til å stemme på den kandidaten som tjente de utenlandske maktene. Stemte ikke folket slik de fikk beskjed om, venta det dem fengselsstraffer og

tortur.

Etter hvert ble motstanden og opprørene mot en slik diktatorisk form for valg så stor blant folk at det ikke lenger ble gjennomførbart. På dette tidspunktet måtte Thieu innføre fullmaktlover. Og dette betydde at alle valg ble fullstendig avskaffa, bare Thieu sjøl hadde rett til å plukke ut de som skulle sitte i regjeringen og administrasjonen, og bare han hadde rett til å avsette dem dersom de ikke fulgte hans ordrer.

Valget 25. april i år var frie, demokratiske valg. Alle vietnamesere uansett etnisk opprinnelse, kjønn, utdannelse, yrke, religion og

Forts. neste side

VIETNAM ENDELIG GJENFORENT!

fødselssted hadde rett til å delta i valgene fra en alder av 18 år. Og alle var valgbare fra 21års alderen. Valget var direkte og hemmelige. Hver innbygger hadde rett til å delta, bortsett fra de få som fortsatt er tjenere for USA-imperialismen. Av de som tidligere var ansatt i administrasjonen til Thieu og som seinere har gått på omskoleringskurser, var stemmeprosenten

ca. 90.

Valgene i Vietnam var personvalg, ikke partivalg.

Kandidatene ble valgt av valgkretser. Antall valgte personer sto i forhold til befolkningen, en kandidat ble valgt pr. 100.000 innbygger.

Valgene ble en kraftig manifestasjon av den høye politiske bevisstheten hos det vietnamesiske folket

og dets vilje og evne til å lede landet sitt kollektivt.

I alle valgadministrative enheter og alle valgkretser var prosenten av velgere svært høy.

99,77% for hele landet, 99,36% for Nord, 98,59% for Sør, 99,82% for Hanoi, 98,14% for Ho Chi Minhs by, og 100% for flere distrikter, kommuner og valglokaler, både i Nord og i Sør.

Folket går til valgurnene 25. april i år.

NY GRUNNLOV

I løpet av perioden med revolusjonær kamp har Vietnam hatt flere grunnlover.

Den første ble vedtatt i 1946, etter August-revolusjonen da hele Vietnam ble fritt for første gang på mange år.

Nord-Vietnam vedtok i 1959 en ny grunnlov, der oppbygginga av sosialismen ble slått fast.

Nå skal en ny forfatning for hele landet vedtas, som skal sikre bygginga av sosialismen i hele Vietnam. Det vil bli gjort til-

tak for at denne grunnlova blir en som hele folket kan være med å utarbeide.

Nasjonalforsamlinga nedsatte et utvalg for å jobbe med denne grunnlova.

Inntil den er vedtatt beholder Vietnam den nord-vietnam-esiske grunnlova, fordi den er sosialistisk.

Det ble nedsatt utvalg for å ta seg av stasforvaltninga inntil videre.

I regionene er det 3 maktnivåer:

Provins og by som er direkte under sentraladministrasjonen, distrikt med administrativ enhet og kommune med sin egen administrative enhet.

På alle nivåer fins det folkeråd. Dette har et styre som det sjøl velger.

Vi er sikre på at den forfatninga som Den Sosialistiske Republikken Vietnam må snart vedtar, vil bety enda større framganger for landet.

HANOI

Hanoi, hovedstaden i Den sosialistiske republikken Vietnam, består av et bysenter og en industriell og en jordbrukszone som omgir byen på forskjellige kanter, og er en slags forsteder. Hanoi har 1.200.000 innbyggere, hvorav ca. 736.000 bor i selve byen.

Byen ble grunnlagt i 1010 av Ly dynastiet, og het Thang Long til 1831, da den ble døpt om til Hanoi. I utkanten av byen kan man enda se rester av den gamle hovedstaden Co Loa, bygget i det 3. århundre før Kristus.

Hanoi er blitt ødelagt av fremmede inntrengere mange ganger i historiens løp, blant annet ble den 3 ganger ødelagt av føydale mongolere i det 13. århundre, siden av bl.a. franskmenn og amerikanere.

Det er gjort store anstrengelser for å bevare alle historiske minnesmerker, og mye er i stand, tross store vansker på grunn av krigen.

Frigjøringskrigen begynte med slaget om Hanoi fra desember 1946 til januar året etter.

Første gang amerikanerne bombet byen var 17. april 1966, og siste gang med B-52-fly fra 18.-30. desember 1972, da viktige distrikter ble rasert, i tillegg til fabrikker, sykehus o.l. Spesielt kjent er Bach Mai-sykehuset blitt etter dette. Hanoi er nå kulturelt, industrielt og diplomatisk senter for hele Vietnam. Fire nye forsteder er bygd opp rundt byen.

Bare små forandringer i byens utseende har vært foretatt siden 1955. Det viktigste er at mye industri er

bygd opp. I og rundt byen fins det gummifabrikker, ulike tekniske bedrifter, tobakksfabrikker, elektrisitetssvirksomheter, og mange skoler og universiteter.

Fra 1965 til 1973 kunne man ikke bygge noe nytt i Hanoi på grunn av USA-imperialistenes bomberaid. Siden da har man konsentrert seg om boligbygging. Det er planer om å utvide byens senter i nordvestlig retning.

I november i fjor fullførte man bygginga av Ho Chi Minh-mausoleet, som vi skrev om i forrige For Vietnam.

VALGKULTUR

Den 25. april, valgdagen, var en stor festdag i Vietnam. De kulturelle aktivitetene blomstra over hele landet. Ulike grupper i Nord-Vietnam forberedte artistopptredner til den store festdagen den 25. april. I Haiphong blei f. eks ei gruppe med 1000 menn og kvinner danna.

Jernbanens teatergruppe begynte den lange reisen mot sør for å underholde arbeiderne og soldatene som deltar i gjenoppbygginga av jernbanen mellom Hanoi og Ho Chi Minh byen, Gjenforeningens jernbane. I løpet av de to årene som er gått har gruppen gitt mange forestillinger på ulike plasser i Vietnam og framfor alt har skuespillet "Toget mot sør"

blitt godt mottatt av publikum. En samling sanger med tittelen "Sanger til gjenforeningens ære" skrevet av komponistører i tidligere okkuperte steder i Sør-Vietnam har vakt stor oppmerksomhet. Samtidig har kampanjen for å få fram komposisjoner til gjenforeningens ære i Ho Chi Minh byen resulterte i mer enn hundre forskjellige bidrag. I et telegram fra Vietnam News Agency den 8. mars informeres det om at Kulturdepartementet i Nord aktivt deltok i arbeidet for å mobilisere befolkningen for valgene, og for å inspirere den til å produsere mer og oppfylle planene innen økonomien for 1976. Kulturdepartementet

satte sammen med Kunstakademiet, musikkorganisasjoner og radio Viet i gang en kampanje for å få fram illustrasjoner og sanger rundt temaet "Det vakre enhetlige fedrelandet Vietnam utvikles mot sosialismen." Spesielle koreografiske verk ble satt opp, og man pekte ut filmteam til mange forskjellige steder i landet for å dokumentere valgene.

Utstillinger og informasjonsstands ble satt opp på mange plasser, og blant annet en stor utstilling om den nasjonale enhetens historie, som ble satt opp på den plassen i Hanoi, der man for anledninga viste utstillinga "30 års seierrik, revolusjonær kamp"

Johanna Schwarz:

TRAKTORN I PHU YEN

Festprolog før Solidaritetskomiteen for Vietnam
13. mai 1976

Det står en traktor nånstans
på en åker i provinsen Phu Yen.
Bönderna i området ser på den
med stolthet.
En traktor är en sällsynthet i och
för sig.
Och här i provinsen finns det hela 113
av denna typ. Den har utmärkta
egenskaper.
Plöjer lika bra under vatten
som på torra marken.
Det är viktigt. För här ska det odlas ris.

Vad gör det at traktorn ser något
besynnerlig ut -
att den närmast liknar en tank. -
Det är en tank
eröbrad av fienden, landplågaren,
tvingades dra sig tillbaka hals över
huvud

för befrielsestyrkarnas obetvingliga
styrka.

Det står en symaskin på ett bord
någonstans i Norge.
En flicka sitter och syr en sen april-
kväll:
fogar omsorgsfullt det röda till det blå,
klipper noga och fester den guldgula
stjärnan.
Nu är vår FNL-fana färdig.
Nu kan det få bli 1. maj.
Och blir vi för få i toget
till alla våra paroller
så ska i alla fall FNL-fanan bäras
i täten mellan den röda och den norska.

Det går en väg
mellan tanken i Phu Yen
och symaskinen som sydde
den vackra fanan.

Vi alla som samlas till fest
i kväll
har bidragit till at bana denna väg.
Vägen heter vänskap,
den började som en stig,
smal och knappast synlig
genom en vildmark av lögner.

Ja, föreställ er Norge ockuperat,
bombat, härjat, torterat i över trettio år
och nestan samlad i världsopinion
på Quislings och tyskarnas sida!

Så var det att vara Vietnam.
Det var genom denna vildmark
vi skulle bana vänskapens väg
med tålmodiga fötter
steg för steg och trampa ner
de fientliga lögnernas ogräs.

PROVINSSEN

Minns ni legenden
om ängeln i Dien Bien Phu?
kvinnan som vårdade frihetens
vita hjältar
i kampen mot kommunismens
gulröda spöke?
Minns ni våra allra första protesttåg?
Minns ni unghögerns rop på
"mera gas!"?
Minns ni talet om Jesu Kristi stridsmän?
Minns ni attentatet mot
Kjartan Slettemarks konstverk -
och att domaren gav vandalen
beteckningen "idealist"?

och minns ni hur
borgarpressen spydde gift och galla
mot ljuslågan Sara Lidman?
Och allt detta hat
i demokratiens namn?
Ja, minns ni hur det var
att försöka bekämpa
lögnens megafoner och stenciler?

Och vi som försökte bana
vänskapens väg
var inte tränade i röjning
av detta slag.

Vi var noviser i konsten att
bygga vägar,
men sakta och gradvis
gick det upp för oss:
Den väg vi började på som en
vänskapens väg till Vietnam
var också en bit av vägen
till vår framtid.
Och det var då vi omsider
började inse:
Det var inte bara vi som byggde väg.
Mitt ibland splitterbomber,
gift och napalm
stod ett folk som kämpade för livet
och byggde och banade väg åt andra:
en bit av vänskapsvägen oss till mötes,
en bit av vägen också till vår framtid.

För det vi såg var vår egen,
innersta dröm:
Fienden kan förgifta den fruktbara
jorden,
har makt att lägga
grönskande skogar öde,
hat vilja och makt att jaga,
såra och döda.
Barn kan slitas från mor,
make från maka,
vän från vän.
Ja, kanske kan breda floder sina ut
och själv fjällen slipas ner till roten -
Men ett folk i kamp för sin frihet
kan aldrig besegras.
Ja, mot friheten själv i ett fattigt
men enigt folk
står världens starkaste krigsmakt
maktlös,
fast dess så kallade frihetsgudinna
står där med facklan höjd
redo till mordbrand överallt i världen.

Och en dag slets facklan ur
frihetsgudinnans hand,
böjdes mot marken och
trampades död och svart

av Frihetens egen fot. -Och bara ondskan
fick tåla ett sista, svidande nederlag,
då ett befriat folk i sin glädje
avstod från hämmen
och räckte ut en hand till fred
och försoning.
Fienden hadde spätt ett våldigt
blodbad
i ett sista försök att sprida hat
och skräck.
Men blodbadet uteblev.
Det hadde varit blodbad nog.
Nu är det på tiden att skapa
en framtid i frihet
också åt alla de svaga, som svek de sina.
Ja, tigerburarna på Con Son
skall stå tomma för alltid!
Fångarna lägger fria händer på plögen.
Fångön skall bära frukt i överflöd.

I sagorna läser vi om hur det onda
blir besegrad.
David slår Goliat, riddaren dödar draken.
Pojken hugger huvudena av trollet.
Men sagorna, folkets diktade visdom,
har ännu ett viktigt motiv.
Det som skilts
genom nöd och ondska och hat,
skall återförenas.
Den rövade, bergtagna jungfrun befrias
och får sin prins.
Prinsessan räddar sin förhåxade make

från slottet östanom øl
och västanom måne.
Och lyckliga levde de alla sina dagar.

Segern och frihetsglädjen i Vietnam
vad vore väl de utan hoppet om
återförening?
Höga berg och floder var länge skilda.
En breddgrad förvandlad till en mur
av taggtråd.
Nu är allt detta förbi.
Må det sjungas och jublas,
men må sedan återföreningen bli
något självklart,
vardagligt, gott och outhärligt
som brödet!

Så här vill jag hoppas att återföreningen
snart skall besjungas:
Hallå, hallå! Expressstoget från Hanoi
till Ho Chi Minh-staden är idag
cirka fem minuter försenat.
Det kommer in på spår sju om
tio minuter.

På ett risfält i Phu Yen-provinsen
någonstans i ett återförent Vietnam
står en ombyggt, omskolad tank
och försöker vänja sig vid att
fungera som traktor.

Forts. neste s.

forts....

Sagorna slutar så,
med seger och återforening.
Profetens framtidsvision klingar
ut i en dröm
om svärd som plogbillar,
spjut som vingårdsknivar.
Nu har vi sett i en glimt
att drömmen kan bli verklig,
när de som plöjer och sår
tar vapnen och makten
från dem som bara vill
bärga andras grödor.

Men draken lever.
Den sprider etter og gift

och kräver sin tribut av folken
på jorden.
Vad är så legenden om sankt Georg,
ridderen, räddningsmannen?
Är den bara önskedröm och
feodal fantasi?
Nej. Men vill vi räddas,
måste vi själv bli sankt Georg,
lära oss av folket i Vietnam
att förvandla oss själva och
våra skogar, älvar och fjäll
till rustning och svärd och ta upp
kampen mot draken.

Och en gång, så säger sagan,

och den är sann,
när hela jordens folk har
förvandlat sig
till blanksmidda vapen
i kampen för sin frihet
och det inte finns någon mer som
fruktar draken
och är villig att sälja sin själ
för att köpa sitt liv -
Då är drakens tid förbi.
Då skall den dö.

Och alla tanks ska vi bygga om
till traktorer.
Och hundrafalt vackrare
ska vi bygga jorden.

Festmøtet i Oslo 13. mai: «LEVE DET FRIE VIETNAM!»

Den 13. mai i år arrangerte Oslo FNL-gruppe et stort festmøte i Oslo for å årsdagen for frigjøringa av Vietnam. Vi viste hvordan det vietnamesiske folket lever idag, de store resultatene som er oppnådd i løpet av det siste året. Samtidig slo vi fast at Vietnam står overfor store problemer i gjenoppbygginga og trenger det norske folkets støtte.

Da møtet begynte var stemninga stor, og ikke en ledig stol var å se i salen. Johanna Schwarz åpnet møtet ved å holde en prolog som hun hadde laget for anledninga.

Deretter fulgte kveldens høydepunkt. Solkom hadde invitert våre vietnamesiske venner fra den Provisoriske Revolusjonære Regjerings ambassade i Stockholm. Charge d'affaires Kha og en annen vietnameser fra samme ambassade, Vinh, holdt en tale der de blant annet slo fast hvilken stor seier et gjenforent Vietnam er for folket. Vietnam har vært kunstig delt, en metode imperialistene bruker for å knekke folkets kamp.

Kha understreket også det varme vennskapet mellom det norske og det vietnamesiske folket, og takket for at Solkom arrangerte dette møtet. Talen ble møtt med stormende applaus. Av andre ting på programmet kan vi nevne et teaterstykke ved vise-gruppa Dugnad.

De framførte det vietnamesiske folkeeventyret "Da vinden sto for retten." Forkvinna i Solkom holdt en tale der hun gikk grundig inn på de framganger det vietnamesiske folket har gjort det siste året.

Foruten gjenforeninga la hun stor vekt på den økonomiske oppbygginga av landet. Blant fortalte hun om de to store kampanjene "Tilbake til arbeidet" og "Nye økonomiske områder". Deres formål er å dyrke oppjorda igjen, samtidig som folk flytter ut fra de store byene, tilbake til sine egne landsbyer. Et artig innslag på møtet var en

amerikansk auksjon. Vi auksjonerte bort flotte vietnamesiske tresnitt.

Det var tydelig at bildene falt i smak og at folk var interessert i å støtte Solkom. Bare på auksjonen fikk vi inn 2000 kroner.

Vi avsluttet med å synge G1ai Phong. Entusiasmen var så stor at forsamlinga ropte spontant: "Leve det frie Vietnam." Møtet var svært vellykket og viser at folk vil ha informasjon om Vietnam,

og at støtten til det frie Vietnam er stor.

Det viste at det arbeidet Solkom driver er viktig og har støtte. Møtet ga Solkom grunnlag og trua på at vi kan nå enda mye breiere ut og få stor oppslutning om vennskapsarbeidet med det frie og uavhengige Vietnam.

Charge d'affaires Kha på festmøtet i Oslo 13. mai.

Solkom i Trondheim:

LA IKKE PASSIVITETEN TJENE USAs SVART- MALING AV VIETNAM!

RAPPORT FRA SOLKOM I TRONDHEIM.

Det er ikke bare i Oslo vennskaps-arbeidet med Vietnam drives med stor entusiasme. Flere steder i landet er det Solkom-grupper, og den største fins i Trondheim.

Aktiviteten i byen har vært jevn helt siden frigjøringa av Vietnam, og etter Solidaritetskomiteen for Vietnams landsmøte i Trondheim i november ifjor, fikk vennskapsarbeidet nytt driv. På landsmøtet slo Solkom fast at hele komiteens hovedoppgave skulle være spredninga av For Vietnam, for å få ut mest mulig propaganda.

Trondheimsgruppa har konsentrert seg om salget av bladet, som har gått meget bra. De forteller til FV-redaksjonen at hovedmetoden i salget har vært stands. Spesielt på årsdagen for frigjøringa, 30. april, og på 1. mai satset de på å få store og aktive stands.

Ellers har flere personer gått sammen om å selge bladet, prate med folk om Vietnam og verve medlemmer til Solkom.

I likhet med FNL-gruppa i Oslo, arrangerte Solkom i Trondheim festmøte i anledning etårs-dagen for frigjøringa. Det ble holdt 9. mai, og var svært vellykket. Blant kom det inn 750,- kroner ved innsamling på møtet, som var et samarrangement med Vennskapssambandet Norge-Kampuchea. "Interessen var stor," sier Trondheimsgruppa, "folk ble stående etter møtet for å diskutere, kjøpe materiell og vietnamesisk kunst vi hadde fått tak i."

Gruppa har også arrangert åpne seminarer om Vietnam, der de hovedsaklig har diskutert den økonomiske utviklinga i landet, jordbruket og industrien. Det ble slått fast at et lite land, som til og med er et u-land, kan komme svært langt på kort tid

når det er uavhengig, fritt og stoler på egne krefter i oppbygginga, og ikke gjør seg avhengig av imperialismen. Aktivistene fra Trondheim mener de i framtida vil nå enda lengre ut med vennskapsarbeidet, og har følgende oppfordring til folk som ikke er med-

lemmer i Solkom: "La ikke passivitet være en hjelp for USA-imperialismens svartmaling av Vietnam! Jo flere vi er som drar sammen, jo tyngre lass klarer vi!"

Og vi i For Vietnam-redaksjonen lar hermed oppfordringa gå videre.

«Presidenten vår, Ho Chi Minh»

Denne boka forteller om livshistoria til Ho Chi Minh, den fremste lederen for den vietnamesiske revolusjonen, stifteren av Indo-Kinas Kommunistiske Parti, og den første presidenten i den Demokratiske Republikken Vietnam.

Ho Chi Minh ble født 19. mai 1890. I en tid bodde han i Frankrike, der han begynte å organisere vietnamesere utenlands til motstandskamp mot den fremmede aggresjonen det vietnamesiske folket ble utsatt for. Tilbake i Vietnam, ledet han arbeidet med å bygge opp Vietnams Kommunistparti, som ble stiftet i 1930.

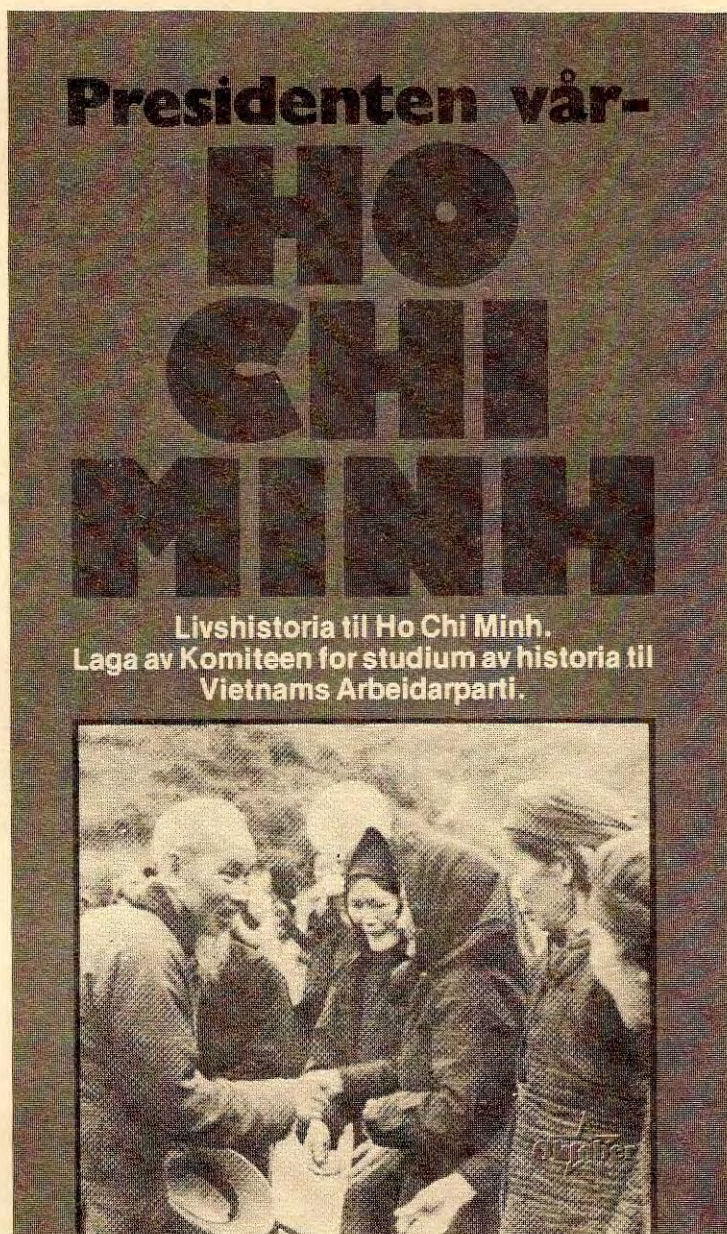
Etter Augustrevolusjonen i 1945 ble Ho Chi Minh president i den Demokratiske Republikken Vietnam. Han ledet to revolusjoner i landet: den folkelige, nasjonaldemokratiske revolusjonen og den sosialistiske revolusjonen. Han døde 3. september 1969, halvannet år etter den store Tet-offensiven, som var innledningen til det endelige nederlaget for USA-imperialismen i Indo-Kina.

Ho Chi Minhs liv, gjerninger og arbeid er uatskillelig knytta til det vietnamesiske folkets lange kamp for nasjonal uavhengighet. Derfor gir boka også en rik beskrivelse av hvordan folket, med det kommunistiske partiet i ledelsen, kunne føre motstandskrigen mot fremmed innblanding til en endelig seier. Det kommer fram at kampen først ble målretta og nådde store resultater da partiet ble stifta. Folket i Vietnam førte en langvarig militær og politisk kamp etter teorien om folkekrigen, først mot den franske kolonialismen, så mot den japanske fascismen og til slutt mot USA-imperialismens krigsmaskin som ikke skydde noe for å prøve å legge under seg landet og folket.

Ho Chi Minh står fram som et lysende eksempel på den styrken, offerviljen og kampevnen som folket i Vietnam har vist i sin revolusjonære kamp for frihet og uavhengighet.

Denne boka om Ho Chi Minh er lærerik og alle bør lese den.

Kjøp denne boka,
les den og bruk den!

Livshistoria til Ho Chi Minh.
Laga av Komiteen for studium av historia til
Vietnams Arbeidarparti.

"Presidenten vår - Ho Chi Minh"

Livshistoria til Ho Chi Minh. Laga
av Komiteen for studium av historia

til Vietnams Arbeiderparti.

Oktober forlag.

LES MER OM VIETNAM

Studier er et viktig våpen. Les mer om Vietnam!

De av dere som vil lese mer om Vietnam, og det er sikkert mange, kan blant annet kjøpe følgende fra Solidaritetskomiteen for Vietnam:

-Mange årganger av For Vietnam. Bra å lese for de som vil vite mer om krigen og folkets kamp mot USA.

-Bøker fra Vietnam, utgitt på Foreign Languages Publishing House, Hanoi, på engelsk. Vi har alle slags bøker om alt som rører seg i det vietnamesiske samfunnet, om historia, om Vietnams Arbeiderparti, om hvordan Vietnam bygges opp idag. Vi nevner:

Scenes og the general offensive and uprising, en bok med skildringer fra det krigsherjede sør fra tida etter Tet-offensiven.

The Reunification of Vietnam, doku-

menter fra gjenforeningskonferansen. Le Duan, Pham Van Dong: Towards large-scale Socialist Agricultural production.

The Thieu-Regime put to the Test, 1973 -1975.

The Mountain Trail, korte historier om kvinner under krigen mot USA.

-Oktober forlag har gitt ut disse tre svært viktige bøkene:

Truong Chinh: Folkekrigens veg. Om de prinsippene folkekrigen ble ført etter. Kr. 24, -.

Komiteen for studium av historia åt Vietnams Arbeiderparti: Presidenten vår, Ho Chi Minh. Kr. 27, -.

Vår egen jord. Novellesamling. Kr. 36, -.

-Pax Forlag: Vårt folk skal alltid bestå. Red. Tor Halstvedt. Kr. 28, -.

-DFFG/Ordfront: Vietnams historie i to bind, svensk.

1. Tillsammans skall vi segra.

2. Som en drøm efter hundra år.

Tilsammen tar disse bøkene opp Vietnams historie fra tusen år før Kristus og fram til idag. Ca. kr. 30, - pr. bok.

-Solkom-hefte: Parisavtalen. Kr. 5, -.

-Solkom-hefte: Argumentsamling for norsk anerkjennelse av PRR. Den gir grundig dokumentasjon om den norske regjeringas politikk overfor Vietnam. Koster kr. 5, -.

I tillegg får Solkom noen eksemplarer av DFFGs, vår svenske søsterorganisasjon, blad, Vietnam-bulletinen. Vi selger dem så gjerne så langt opp-laget rekker.

forts. fra s 20

noen av dem adopterte døtre og andre var tjenere på livstid -skyndte seg å ta sine risboller. Dersom de ikke gjorde dette, risikerte de repri-mande. Det hendte til og med at fru Thu slo dem i ansiktet med risbollene fordi de var sene. Den gamle kvinnen så seg rundt og plukket opp risbollen. "Etter Dem, frue..."

"Ti stille og spis," ropte landsby-fullmektigens kone før den gamle damen fikk snakket ferdig. Den gamle damen spiste fort. Det samme gjorde de andre. Alle var stille og ansente. Et par spisepinner gikk ned, et par andre opp. Opp og ned, opp og ned. Men den gamle kvinnen fumlet og fikk ikke tak i salaten. Hun var så skjelve at hun til og med sølte saus.

"Gi henne litt saus i bollen," sa landsby fullmektigens kone mens hun bet tennene sammen og rynket øyen-brynene. "Sett den ved matbrettet." Ei jente utførte straks ordren, som gjorde det lettere for den gamle damen å få maten i seg. Men før hun fikk spist opp sin andre fulle risbolle, satte landsbyfullmektigens kone fra seg risbollen og spisepinnene, og alle de andre gjorde som hun. Alle sluttet å spise omtrent samtidig. Regelen var at hver person bare kunne spise 3 fulle boller med ris. De måtte spise fort, slik at de kunne vende tilbake til arbeidet.

Men den gamle damen kom fra en fattig familie. Hun var ikke vant til et velordnet liv. Hun kunne ikke forstå hvorfor familier med så mye penger og ris skulle være så sparsommelige med maten. Hun trodde at de ikke orket mer mat. Hun som gikk sulten bestandig ble ikke mett av et stort måltid en gang. Kanskje folk som er

vant til å spise seg mette ikke trenger noe særlig å spise, tenkte hun og fortsatte måltidet. Hun aktet å spise til hun var forsynt. Siden hun likevel måtte være takknemlig for et gratis måltid, var det ingen grunn til at hun ikke skulle være mett når hun gikk. Øynene sto ut av hodet på henne, og med utstrakt hals svelget hun de siste munnfullene i bollen og satte dem og spisepinnene ned. Jenta var pinlig berørt.

"Spis mer, kjære deg," sa bestemoren til henne. "Det er mye ris igjen i kjelen. Gi meg bollen din, så skal jeg øse opp for deg."

"La henne være," skjente landsby-fullmektigens kone før den unge piken fikk svart sin bestemor. "Spis så mye du vil!"

Åh! Nå forsto den gamle damen. Alle reiste seg, hun var den eneste som fortsatte under fru Thus blikk. Men den gamle damen var sulten enda. Det ville være synd å ikke spise mer når det var så mye ris igjen. Og siden hun hadde tigget omgratis mat, var det ingen grunn til at hun skulle stille seg opp på linje sammen med de andre. Hun lot som hun ikke merket noe og spiste videre. Hun var nesten mett da det tok slutt på ris. I bunnen av kjelen var det noen få riskorn igjen. Fordi hun ikke ville la dem gå til spille, dro hun kjelen opp i fanget sitt og sa til sønne-datteren: "Det er noen få korn igjen. De kommer til å tørke opp hvis ingen spiser dem. Jeg skrapet dem opp for deg, slik at de ikke går til spille. I orden, kjære?"

"La dem tørke bort," ønnet landsby-fullmektigens kone. "Sett i gang, hvis du vil ha dem. Hun orker ikke mer. Vil du at hun skal sprekke?" Javel, hvis det var slik det var, kunne hun spise alt. Bråkende skrapte hun

kjelen, blandet risen med saus og åt det opp. Åh!

Men plutselig merket hun at hun var altfor mett. Magen var så full at den verket. Hun løsnet litt på beltet så hun fikk puste friere. Hun lente seg mot veggen og peste tungt. Innvollene hennes vrent seg. Hun ville gjerne ha lagt seg ned for å hvile, men var redd de ville le av henne. Au! For en elendighet å bli gammel! Du lider hvis du er sulten, og du lider når du er mett.

Det ble sent på ettermiddagen før den gamle kvinnen greide å gå hjem. Hun sa hun dro sent for å unngå den stekende sola, men den virkelige grunnen var at hun var så stappmett at hun ikke orket gå. I tillegg hadde hun drukket for mye vann. Hun drakk og drakk, men slukket ikke tørsten. Jo mer hun drakk, jo vondere gjorde magen hennes.

Den natten lå hun og vred seg lenge i senga uten å få sove. Hun gned på magen og kastet seg fra side til side. Magen hennes boblet som en kjel kokende vann, og midt på natta var den oppsvulmet av smerte. Hun kastet opp og fikk diarré.

Hun fantaserte. Tarmene knøt seg, og hun lå tvekroket i smerter. Det utviklet seg til dysenteri. Hvis hun spiste eller drakk noe, gjorde det uutholdelig vondt. Dette fortsatte i 2 uker. Så døde hun.

Da denne nyheten nådde landsby-fullmektigens kone, utbrøt hun: "Hun åt seg ihjel."

Og denne hendelsen brukte hun som lærepenge for sine adoptivdøtre:

"Hva sa jeg, jenter? Uansett hvor sultne dere er, så dør dere aldri av det. Men et helt måltid dreper dere. Pass på at dere ikke fråtser dere til døde!"

Kvinnene er

halve folket!

"SELV OM DU SOVER I SAMME SENG OG UNDER SAMME TEPPE SOM DIN MANN, MÅ DU BEHANDLE HAM SOM OM HAN VAR DIN KONGE OG DIN HERSKER."

Dette er et ordtak fra det gamle Vietnam. For å kunne forstå de vietnamesiske kvinnes spesielle situasjon må vi se litt nærmere på historien, og for å kunne forstå kvinnes historie, må en kjenne konfusianismen.

FØYDALISMEN I VIETNAM.

Denne filosofien kom til Vietnam med de kinesiske inntrengerne ca. 100 før Kristus. Sammen med kineserne og den konfusianske ideologien og filosofien kom også det føydale samfunnssystemet. I år 111 f. Kr. invaderte kineserne An Loc, og de skulle komme til å herske i Vietnam i tusen år. På disse tusen åra ble det gamle bondesamfunnet, med sine demokratiske institusjoner, fullstendig feld til side av føydalsamfunnets strengt oppbygde rangordning. Å holde bondene i livegenskap og trelldom var den mest effektive måten å utbytte dem på. I den tida da kineserne hersket i Vietnam og i lang tid etterpå, tilhørte all jorda kongen. Kongen lot så aristokratiske familier bestemme over store jordområder mot økonomiske ytelser og troskapsløfter. Disse aristokratene hadde i sin tur utnådd makt over bondene og småkårsfolk som gjorde arbeidet på rismarkene. Til tross for at kvinnes arbeid på rismarkene var en helt nødvendig og grunnleggende del av dette økonomiske systemet, hadde de ingen rett til å eie land. Den konfusianske religionen passet godt til dette samfunnssystemet. Den ga gode råd og regler for hvordan folk skulle arbeide og leve, alt på en slik måte at de herskende klasser kunne føle seg tryggere og tryggere.

Den befestet også kvinnens underlegne stilling.

Kvinner kunne for eksempel ikke velge sine menn, men ble gift med den som bød høyest. En rik mann hadde råd til å ha mange koner, mens en fattig mann kanskje ikke hadde råd til å gifte seg i det hele tatt. Fattige kvinner som ingeh av de rike ville ha, kunne gifte seg med en mann av sin egen klasse.

Hun måtte imidlertid være forberedt på å bli en rik manns eiendom hvis en av disse skulle ønske det.

KVINNEN-MANNENS EIENDOM.

EN OFFISER ER EN SOM KOMMANDERER SOLDATER, EN MANN ER

EN SOM KOMMANDERER KONER.

sier et gammelt vietnamesisk ordtak. I dette samfunnet var kvinnene eid av mennene. Selv om mannen kunne ha mange koner, ble utroskap fra konas side straffet strengt. I noen områder ble elefanter brukt til å trampe ihjel utroe koner.

Jentebarn ble sett på som en byrde, og var strengt utelukket fra utdannings-systemet. Kvinnene måtte være tjenende og utføre det simpleste arbeidet. Deres underlegne status ble understreket på mange måter. Kvinner gikk alltid 3 skritt etter mannen, og i rike hjem kunne ikke kvinnen sitte sammen med mannen og bruke samme risbolle.

PÅ TIGERENS SKINN-FOLKETS OG KVINNENES MOTSTAND.

Folket reiste seg gang på gang mot kineserne og slavesystemet. "Jeg vil ri på stormen, temme bølgene og drepe halene. Jeg vil ikke finne meg i kvinnens vanlige lodd, å bøye hodet og bli bikone." Dette ble skrevet av søstrene Trung Trac og Trung Nhi, som ledet et opprør mot de kinesiske inntrengerne år 40 etter Kristus. Disse to søstrene, som tilhørte adelen, ba folket om hjelp i kampen mot kineserne. Det heter videre at for å vinne folkets tillit gikk Trung Trac inn i jungelen og drepte en tiger som hadde herjet landsbyene i distriktet. På den døde tigers skinn skrev hun en proklamasjon til folket, der hun ba dem reise seg og kjempe sammen med henne mot kineserne. Av de som meldte seg ble 36 kvinner valgt ut og opplært til generaler. Disse kvinnene ledet en hær på 40.000 som klarte å drive kineserne tilbake. I 3 år klarte de å stå imot det kinesiske presset, før kineserne igjen tok makta. I år 248 e. Kr. ledet en annen kvinne, Trien Thi Trinh, tusener av vietnamesere i en kampanje mot kineserne. Før hun fylte 21 hadde hun ledet 30 slag og vietnameserne hadde fått igjen sin uavhengighet. Men denne uavhengigheten var av kort varighet - etter 6 måneder var opprøret slått ned. Av de 5 hovedframstøtene mot kineserne før den endelige seieren ble 2 ledet av kvinner!

FRANSKMENN "SIVILISERER" VIETNAM.

Franskmennene begynte offisielt erobringen av Vietnam i 1858. I 1883 hadde de full kontroll over landet. De prøvde å rettferdiggjøre angrepet ved å si at de brakte sivilisasjonen til landet.

Ved å lese deler av en hemmelig rapport som Gruveinspektøren sendte til Generalguvernøren i 1940, kommer vi nærmere sannheten.

"Bare når den nakne hungersnød truer bondene vil de ta arbeid utenfor landsbyen. For å få en slutt på vanskene med å skaffe arbeidere, må vi følgelig sørge for at landsbygda befinner seg i den største fattigdom."

Politikken som gikk ut på å styrte landet ut i fattigdom ble gjennomført i stor stil. I 1930 hadde franskmennene kontrollen over 2/3 av den dyrkede jorda.

De satset også stort på gummiindustrien. I begynnelsen meldte arbeiderne seg "frivillig" til arbeid på plantasjonene. Etter hvert ble forholdene så elendige at plantasjonene forandret seg til rene fangeleirer. Når det trengtes flere arbeidere ble folk vilkårlig arrestert og satt til å arbeide. I 1945 var sytti prosent av gummiarbeiderne kvinner. Tekstilproduksjonen ble også utviklet av franskmennene. Franskmannen Dupré eide en tekstilfabrikk i Nam Dinh som hadde 14.000 ansatte, hovedsaklig kvinner.

KRIG-OPPRØR-UAVHENGIGHET.

Under siste verdenskrig samarbeidet franskmennene med japaneserne. Sammen konfiskerte de ris på landsbygda, som de brukte til brensel. De tvang bondene til å dyrke varer til eksport, som for eksempel jute. Dette var det samme som massemord i dette fattige bondesamfunnet. To millioner vietnamesere døde i tidsrommet 1943-45.

I august 1945 reiste folket seg til opprør over hele landet. Den 2. september la Ho Chi Minh fram Vietnams Uavhengighetserklæring.

Hvilken rolle spilte så kvinnene i kampen mot franskmennene og japanernes terrorregime?

Hva med forberedelsene til folkets opprør i 1945?

KVINNER ORGANISERER SEG.

I byene fikk de rikes døtre adgang til utdanning i 1919. I årene fram mot 1926 økte antall kvinner med utdannelse kraftig, og noen av disse foreslo radikale forandringer. I Hue grunnla Dan Phuong Kvinnes Arbeids- og Studieforening. Denne foreningen organiserte undervisning i matlagning og sying, den oppfordret også til kritikk av mannssamfunnet. I 1929 ble Nhu Man redaktør av foreningens avis.

Forts. neste side

Hun gikk imot foreningens tidligere strategi som gikk ut på at kunnskap i husmoryrket var vegen til frigjøring. Hun framholdt at politisk organisering måtte til for å oppnå like rettigheter. Kun gjennom et sosialistisk samfunnssystem ville kvinnene oppnå fullstendig frigjøring, mente hun. Disse tankene møtte sterk motstand i Frankrike, og foreningen ble snart forbudt.

Denne foreningen forble nok ukjent for de fleste av arbeiderklassens kvinner, men har kanskje vært grunnlaget for en del av medlemmene i den senere Kvinnernes Union.

I 1930 ble det Indokinesiske Kommunistpartiet stiftet under ledelse av Ho Chi Minh. Samme året ble Kvinnernes Union dannet av Minh Khai og noen andre kvinner som var knyttet til kommunistpartiet.

HALVPARTEN AV FOLKET.

Ho Chi Minh sa ofte: "Kvinnene utgjør halvparten av befolkningen. Om ikke kvinnene er frigjort er ikke landet fritt."

Indokinas Kommunistiske Parti bandt kvinnekampen sammen med kampen mot føydalsystemet og kolonialiseringa. Partiets medlemmer mente imidlertid at kvinnene trengte sin egen organisasjon for at de mest mulig effektivt skulle kunne føre kampen for kvinnes rettigheter.

I Kvinnernes Union organiserte de arbeiderkvinner og kvinner fra landsbygda under følgende krav:
Lavere renter og leieavgifter.
Lik lønn for likt arbeid.
Vekk med det helsefarlige kvinnearbeidet.
To måneders svangerskapspermisjon med full lønn.
Ned med det tvungne ekteskapet.
Ned med flerkoneri.
Bekjemp all kvinneforakt.

Disse kravene kunne man finne igjen som paroler i mange streker og demonstrasjoner i 1930 og -31. Da var allerede Kvinnernes Union forbudt og hadde gått under jorda. I provinsene Nghe An og Ha Tinh førte opprørene til opprettelsen av Nghe Tinh-sovjetene. Disse falt først etter måneders hardt bombardement fra franskmennene. Her ble jord for første gang delt ut til kvinner, og for første gang deltok disse i offentlige møter. Nghe Tinh-sovjetene gjorde dypt inntrykk på de vietnamesiske kvinnene, og mange sluttet seg til Kvinnernes Union og motstandsbevegelsen.

Fra 1940 til 1945 forberedte Indokinas Kommunistiske Parti seg på å ta den politiske makta fra franskmennene. De grunnla Viet Minh, en sammenslutning av forskjellige grupper og organisasjoner, med et eneste mål: å kaste franskmennene og japaneserne ut av Vietnam.

Kvinnernes Union organiserte Kvinnernes sammenslutning for Nasjonal Frigjøring, som tilsluttet seg Viet Minh.

Medlemsskap i denne organisasjonen måtte selvsagt holdes hemmelig, men medlemmene mobiliserte til demonstrasjonstog mot skatter, konfiskering av ris, osv. I løpet av krigsårene 1946

til -54 vokste Kvinnernes Sammenslutning for Nasjonal Frigjøring til en organisasjon med millioner av medlemmer.

FRIHET I NORD-FORRÆDERI I SØR.

Vietnameserne vant den endelige seieren - å bli kvitt franskmennene. Selv om befolkningen i nord fikk sin frihet, ble befolkningen i sør forrådt ved USAs brudd på Geneve-avtalen. 20. desember 1960 ble den Nasjonale Frigjøringsfronten dannet med det klare mål å frigjøre Sør-Vietnam fra USA-imperialismen. Men USA førte en skånselsløs terrorkrig mot det vietnamesiske folket. Under denne terroren var kvinner særlig utsatt.

VOLDTEKT.

De ble terrorisert på mange forskjellige måter, og en av dem var systematisk voldtekt fra amerikanske soldater. Terrorisme er jo en velkjent taktikk mot folkelig opprør. 2. august 1965 under et raid i Hoa Vang-distriktet nord for Dien Ban i Quang Nam-provinsen samlet soldatene hundrevis av kvinner på gårds plassene og voldtok dem etter tur.

Blant ofrene var mange gamle kvinner og mange barn på bare 10-11 år.

Denne forbrytelsen, som bare er en av tusenvis liknende, er ikke en "naturlig" følge av krigen. Den var en del av standardoperasjoner som ble satt i gang for å få folk til å underkaste seg amerikanerne.

PROSTITUSJON.

Da USA sto sterkest i Sør-Vietnam, var det 400.000 prostituerte i denne delen av Vietnam. Dette var et resultat av USAs tvungne urbanisering, altså at folk ble tvangsflyttet inn til byene fra landsbygda på grunn av bombing og giftsprøyting, og måtte prøve å livnære seg i de store byene.

"Maten", "beskyttelsen" og "arbeidet" som general Westmoreland hadde lovet besto av dette: en rekke småbyer av fallferdige skur, med 3 forskjellige slags industrier, vasking av amerikanske klær, salg av amerikanske drikkevarer til soldatene og prostitusjon til glede for de samme. En embetsmann i Saigon forklarte det slik: "Amerikanerne trenger jenter og vi trenger dollars. Hvorfor skulle vi avslå denne byttehandelen? Den betyr en uuttømmelig kilde av US-dollars til staten." Så snart Saigon var frigjort ble prostitusjon forbudt. Det ble satt igang en omfattende kampanje for å skaffe husly, mat og yrkesutdanning til de tidlig-

Voldtekt mot kvinner var standardoperasjoner som ble satt igang for å kue folket.

ere prostituerte. 20 år før hadde Nord-Vietnam satt igang samme type kamp-
anje. I løpet av 2 år var 30.000 prost-
ituerte blitt samfunnsnyttige medlem-
mer av det nye samfunnet og prostitu-
sjonen var forsvunnet helt.

FOLKEMORD.

Det ville være galt å beskrive kvinne-
undertrykkinga i Vietnam uten å nevne
den amerikanske regjeringas kjemiske
krig i Vietnam. USA-fly dusjet det
kjemiske stoffet Agent Orange, et stoff
som deformerer fostre om en får det
i seg, over 10 prosent av befolkningen.
Det vil ta mange år før virkningene av
disse stoffene blir borte.

KVINNER I FENGSEL:

Blant de politiske fangene i Sør-Vietnam
var nesten halvparten kvinner. Det var
et resultat av politistatens desperate
forsøk på å holde seg i live. Det var
spesielle fengsler - Phu Tai og Thu
Duc - og spesielle torturmetoder be-
regnet på kvinner.

Mange kvinner bukket under på grunn
av torturen og de umenneskelige for-
holdene i fengslene. Men mange, mange
fler sto imot. En fange forteller om
hvordan solidariteten fangene imellom
gjorde motstand mulig: "Vi startet aldri
en sultestreik alene. I titall, i hundre-
tall, ja noen ganger gikk hele fengslet
til streik..."

Solidariteten blant fangene fikk mange
kvinner som satt i fengsel til å bli med
i den organiserte motstandsbevegelsen.

DEN LANGHÅREDE ARMEEN.

Arbeidet med å forberede folkets mot-
stand til å bli med i kampen, organi-
sere protestdemonstrasjoner, planlegge
aksjoner for å utvikle folkets kampånd
og å overbevise soldatene i Saigon-
hæren til å desertere -alt dette var
deler av den politiske kampen.

Vietnameserne kaller den bevegelsen
som har utviklet denne kampen for den
langhårede arméen, fordi kvinnene har
tatt ansvaret for det meste av denne
aktiviteten.

Verken under fransk eller amerikansk
styre var det pressefrihet, mulighet
for massemøter eller offentlig polit-
isk aktivitet. Bui Thi Me sier om måten
de måtte arbeide på: "Alt måtte gjøres
litt etter litt. Hver av oss skulle snakke
med 3 andre. Før vi snakket med noen
måtte vi studere hennes bakgrunn,
overbevisninger og holdninger for å
unngå infiltrasjon. I folkekrigen er det
folket som må lage propagandaen."

STYRKEDE MONSTRASJONER.

Før den fullstendige væpnede motstan-
den mot franskmennene begynte, organi-
serte kvinnene forskjellige aksjoner
mot dem. Senere samordnet kvinnene
demonstrasjoner med militære aktiv-
iteter og bortførte tropper fra steder
der geriljastyrkene holdt til.

En demonstrasjon i 1960 er blitt kjent
i hele Vietnam. Tusenvis av kvinner
marsjerte til provinshovedsetet i My

Tho for å protestere mot en operasjon
der 6 landsbyboere var blitt drept

av quistslingpresidenten Diems menn.
Da de kom til Birds Cross Road ble
kvinnene møtt av en solid gruppe av
Diems tropper. De skjøt en gravid
kvinne som bar den første transparent-
en. En annen kvinne tok den opp, gikk
videre og ble også drept. Dette skjedde
også med en tredje kvinne. Da kvinnene
ikke mistet motet og en fjerde tok
banneret, løp soldatene. Den forbitrede
massen fortsatte til provinsguvernør-
ens kontor hvor de viste fram de døde
kvinnene og krevde erstatning for den
brente landsbyen sin og for familiene
til de drepte. Guvernøren bøyde seg
for deres krav.

Etter frigjøringa sa Madame Ngo Ba
Thanh om "Kvinnenes Bevegelse til
forsvar for retten til å leve" sin fram-
tid og oppgaver: "Nå er vårt land full-
stendig frigjort. Kvinnene holder på å
bli likeverdige medlemmer i et
fritt og uavhengig land... For kvinnene
er det ikke lenger spørsmål om å kjempe
for retten til å leve. Kvinner kommer
nå sammen med resten av folket til
å styre landet. Derfor har ikke lenger
"Kvinnenes bevegelse for forsvar til
retten til å leve" noen grunn til å
eksistere. Medlemmene av organisa-
sjonen har nå plikt til å slutte opp om
Kvinnenes Union for å lage en sterk,
forent organisasjon for kvinner." Kvinnenebevegelsen i Vietnam satte seg
som oppgave å arbeide for å lege
krigens sår, gjenoppbygging av landet
og gjenforeninga.

KVINNER MED VÅPEN.

Rapportene i den vestlige presse om
"Vietcong", ga oss det inntrykket at
troppene besto av menn. Men millioner
av vietnamesiske kvinner tok opp våpn-
ene for å forsvare landet sitt.

Her er et eksempel på den vestlige
pressens behandling av hendelsene:
I løpet av Tet-offensiven i 1968 tok FNL
USA-ambassaden i Saigon. Aviser over
hele verden trykte bilder av FNL-flagget
som valet fra toppen av bygningen.

Men ingen nevnte at det var en av FNLs
kvinnekommandogrupper som okkup-
erte fem av sju etasjer i ambassaden,
drepte 200 USA-soldater og tvang
ambassadør Bunker til å forlate landet
i et helikopter.

I NORD.

Nesten alle nordvietnamesiske kvinner
er med i militsen og dannet kjernen
i selvforsvarsgruppene i fabrikkene,
i skolene og i landsbyene. "De tre an-
svarsområders bevegelse" slo fast
forsvar som en hovedsak for kvinnene.
Kvinner ble eksperter på anti-luft-
skytsvåpen. I forberedelsene til å
hindre invasjon fra USA, fikk alle
kvinner i nord militær opplæring, i
tillegg til opplæring i nærkamp.

Forts. neste side

Det var en kvinnelig FNL-soldat som først besteg den amerikanske ambassaden i Saigon under Tet-offensiven i 1968.

I begynnelsen av 60-årene hadde FNL få våpen. Ut Tich gikk i spissen ved å bruke oppfinnsomhet for å overvinne disse vanskene. Hun arbeidet sammen med en gruppe geriljakvinner, og en dag ba de soldatene fra Saigon-hæren på en fest. Bare en mann ble stående på vakt. Ut lurte ham til å gi henne geværet bitt, som hun straks rettet mot ham mens arsenalet ble tømt av geriljasoldater som ventet utenfor. I byene var ofte Saigon-offiserens sekretærer FNL-medlemmer. De hadde adgang til informasjonen som var verdifulle for frigjøringshæren, og hadde også anledning til å plassere bomber i møtelokalene til toppfolkene i Saigon-hæren. Bondekvinner som tjente tjente Saigon-hæren ved å vaske klær, pusse sko osv., var ofte også FNL-medlemmer. Hver dag fikk de adgang til militærbasene, hvor de skaffet seg opplysninger om de neste angrepsplanene.

KVINNENE I DET FRIGJORTE VIETNAM.

Hele Sør-Vietnam ble frigjort 30. april

ifjor, men noen områder har vært frigjort helt fra tidlig på 60-tallet.

I 1967 utarbeidet FNL sitt program, og de følgende punktene angikk spesielt kvinnene:

- Å gjøre en energisk innsats for å heve kvinnenes politiske og kulturelle bevissthet og også deres faglige inn-

sikt på en måte som svarer til deres heltmodige innsikter i den nasjonale frigjøringskampen mot de amerikanske imperialistene.

- Å utvikle de vietnamesiske kvinnenes tradisjon av heltmot, urokkelighet, fasthet og ansvarsfullhet.

- Kvinner har de samme politiske, økonomiske, kulturelle og sosiale rettigheter som menn.

- Kvinnelige arbeidere og ansatte får 2 måneders betalt permisjon før og etter barnefødsel.

- Kvinner som utretter samme arbeid som menn, får samme lønn, fordeler og andre rettigheter som menn har.

- Føre en aktiv politikk for å hjelpe, trene og utvikle kvinnelige kadre.

- Utarbeide framskrittssvennlige bestemmelser om ekteskap og familieliv.

- Verne om mor og barns rettigheter, opprette fødselsklinikker, daghjem og barnehager.

- Oppheve alle sosiale misforhold som er blitt forvoldt av de amerikanske imperialistene og deres lakeier og som har nedbrutt kvinners helse og menneskeverd.

PRR, den Provisoriske Revolusjonære Regjeringa, har siden tatt opp disse sakene og arbeidet for dem.

Det er revolusjonen og den fullstendige frigjøringa av Vietnam som nå er grunnlaget for at kvinnes frigjøringskamp nå tar enda større skritt framover i det sosialistiske og uavhengige Vietnam.

Cam Thanh, kvinnelig forfatter fra Hanoi.

"Ingen av kvinnene er villige til å gi fra seg det de har vunnet ved revolusjonen, verken kvinnene som har valgt seg yrker etter å ha blitt befridd fra flerkoneriet, eller jentene på skolene som diskuterer like rettigheter."

IKKE KUNST FOR KUNSTENS SKYLD

Kultur kan være så mange ting. Av mange blir den brukt som noe vakkert som skal lyse opp i tilværelsen. Men den blir mer og mer brukt som et redskap til å fortelle om folkets hverdag, til å tjene den kampen folket fører. Slik er den blitt brukt i generasjoner i Vietnam, - den er et smidig redskap med klare formål.

En vietnameser behøver ikke lete lenge for å finne sentrale navn i den nasjonale diktinga: Ho Chi Minh har ikke bare vært landets politiske lederskikkelse og et symbol på revolusjonen og frigjøringa, han er også kjent som dikter. Her i landet er utgitt: "Dagbok fra fengselet" på Pax Forlag.

Vietnameserne regner Nguyen Dinh Chien som en av foregangsmennene for den patriotiske bevegelsen og den moderne vietnamesiske litteraturen. Han skrev om motstanden mot franskmennene og den koloniundertrykkinga de sto for da franskmennene først begynte krigen i 1858. Kolonialistene prøvde å kjøre han opp, men han nektet å samarbeide med dem. Hans kanskje mest kjente dikt heter "Luc van Tien" Nguyen Dinh Chien døde blind og fattig i 1888.

De vietnamesiske bøndene var for ham og mange andre diktere et viktig tema, de skrev om bøndenes kamp mot koloniherrene. Dermed ble også litteraturen et middel til å mobilisere bøndene til aktiv politisk

innsats for landet sitt.

Ofte sier vietnameserne at enhver vietnameser er en dikter. Noe riktig er det i hvert fall i dette. Nord-Vietnams sjefsforhandler i Paris da fredsavtalen i 1973 ble undertegnet, Le Duc Tho, skrev dikt om fredsavtalen. Avtaleteksten inspirerte også den gamle dikteren To Huu til dette diktet:

De vil tine oss opp og smelte oss om i krigens inferno av ild.

De greide det ikke-vi ble herdet til gull.

De ville trampe oss ned, begrave oss i dyndet, men vi forblir som lotusblomsten, kneisende midt i myrlandet.

To Huu er en av Vietnams fremste diktere, og siden 1960 sekretær i Vietnams Arbeiderpartis sentralkomite. Partiet har sett litteratur og kultur som en viktig oppgave, og setter alt inn på at all kultur skal tjene den vanlige bonde, arbeider, elev, kvinne.

Ho Chi Minh var svært opptatt av kulturens rolle. Siden kunstnerne i Vietnam har hatt denne støtten i ryggen, har også kultur og litteratur stadig fått utvikle seg.

En annen viktig grunn til at denne utviklinga har gått så lett i Vietnam, er at kjærligheten til fedrelandet og friheten har svært sterke tradisjoner gjennom århundreder.

I litteraturen går et element av patriotisk lovprisning igjen som en rød tråd, ved siden av tradisjonen med bondeopprør. Det er opprørerne som har levd videre som helter. De første er søstrene Trung, som du kan lese om i artikkelen om de vietnamesiske kvinnene annet steds i bladet, de som spilte en ledende rolle i kampen mot de kinesiske inntrengerne.

Nguyen Khac Vien, en sentral kulturpersonlighet og historiker fra nord-Vietnam, sier dette om hvilken rolle kunstnere spiller i Vietnam:

"Regjeringens generelle politikk er å skape slike betingelser at de intellektuelle kan delta i massenes kulturelle liv og aktiviteter.

De må ut på byggeplassene, i fabrikkene eller i jordbruket i stedet for å isolere seg selv og arbeide med spekulative og abstrakte problemer.

Vi dyrker ikke kunst for kunstens skyld, like lite som vi har vitenskapen eller filosofien for deres egen skyld. Kunsten og kulturen skal være i folkets tjeneste, og hver gang det er avvik fra denne retningen forsøker regjeringen og partiet å veilede kulturarbeiderne inn i riktige baner. Det er en ideologisk kamp inne i hver enkelt som hører intellegentsiaen til. Dette er en indre kamp i hvert enkelt individ mellom ideologiske retninger, og det er ikke så mye en kamp mellom to individer som en intern kamp i bevisstheten til enhver kunstner og ethvert individ."

Nam Cao

Nam Cao (1917-1951) var en av de største vietnamesiske forfatterne i perioden før Augusterevolusjonen og i den påfølgende perioden med motstandskamp mot franskmennene. "Et helt mål tid", som vi her trykker, er bare en av hans mange noveller.

Historien skildrer et typisk forhold mellom fattige og rike kvinner. Den handler om fattigdommen og de elendige forholda den franske kolonimakta påtvang folket. I denne novellen, som i de fleste av Nam Cao, kjemper de fattige mot alle vansker for å over-

leve. Han beskriver aldri fattige som gir opp, men viser hvordan de febrilsk prøver å overleve, selv om situasjonen er fortvilet.

Nam Cao ble født i Nord-Vietnam av bondeforeldre. Han bodde tre år i Saigon, men da han ble syk vendte han hjem og utdannet seg siden til lærer. Under den japanske okkupasjonen deltok han i "Organisasjonen for litterære aktiviteter til nasjonens redning". Han deltok aktivt i kampene i august 1945, og skrev hele tida om

motstandskampen. I 1948 ble Nam Cao offisielt medlem av Indokinas Kommunistiske Parti. I 1951 ble han tatt til fange og drept av franskmennene på platået i motsdandsområde 3, nær byen Ninh Binh.

"Et helt mål tid" er hentet fra boka "Vietnamese Women in Society and Revolution, volum 1, The French Colonial Period", utgitt i 1974. Novellen er oversatt av redaksjonen i For Vietnam.

Nam Cao:

Et helt måltid

Hele natta sørget den gamle kvinnen over sin døde sønn. Det gjorde hun hver gang hun ikke kunne finne ut hvordan hun skulle tjene til livets opphold. Det var som om hans død var grunnen til hennes sult. Noe sant var det i dette. Hennes mann hadde dødd like etter at sønnen var født. Hun hadde måttet stramme livreima for å kunne forsørge ham. Hun hadde sett fram til den dagen da sønnen ville forsørge henne. Men hans død hadde frgrøvet henne den støtte en gammel mor hadde krav på. Sønnens kone eide ikke menneskelige følelser. Hun følte ikke noe ansvar for sin svigermor. Så snart hennes mann mann var begravd og sørgeperioden over, giftet hun seg igjen. Tilogmed sin fireårige datter overløt hun til svigermoren. Den gamle kvinnen hadde slitt for sin sønn. Nå gjorde hun det samme for barnebarnet sitt, og ventet ingenting til gjengjeld. 70 år gammel måtte hun enda traske rundt, og var knapt i stand til å gi barnet mat. Da sønnedatteren var 11, lot den gamle kvinnen en rik familie adoptere henne for 10 piaster. (Mange rike familier "adopterte fattigbøndenes barn. Barna ble slaver på livstid. Red.) Hun brukte 8 piaster til å reparere sønnens grav, og for de to siste kjøpte hun mat som hun kunne selge videre. På dette tjente hun 2-3 cent om dagen, slik at hun kunne livnære seg selv. Det var ingen lett oppgave. Bare for å tjene til livets opphold, måtte hun hver dag løpe land og strand rundt, til nære og fjerne markeder. Hun løp rundt til skjørtokanten hennes var utslitt. Skjebnen ville ikke la henne få fred. I fjo hadde hun nesten dødd av sykdom og måtte bruke alle pengene sine på lege. Hun kom seg, men det meste av styrken var borte. Musklene hennes svant, og det hendte at hun knakksammen. Hver gang hun brøt sammen, ble hun skjelve. Om natta følte det som om noen slo henne. Når hun gikk ble beina hennes fort trette. Hvordan kunne hun fortsette å selge i denne tilstanden. Hun skuttet seg ved tanken på sola og vinden.

Men hun måtte ha mat. Å - livet ville være enkelt om folk ikke trengte mat! Mat kommer aldri av seg selv, du må alltid arbeide for den. Hun hadde blitt mye svakere og greide ikke lenger hardt arbeid. Selv været tålte hun ikke lenger. Hun måtte lete etter lette husholdningsjobber. I hennes landsby betydde det å være barnevakt, vanligvis arbeid for 11-12 års gamle jenter. I begynnelsen ville alle ansette henne. Alle trodde at gamle kvinner var flinke med barn. Dessuten spiser ikke gamle mennesker mye - lite grann er nok til å gjøre dem mette. Og selv om de spiser mye, sladrer de ikke slik som de skravlebøttene som ikke fort nok kan få fortalt familiehemmelighetene til naboene.

Men etter en stund ble folk lei henne. De ble fort klar over at det var morsommere å ansette ei ung jente. Jenter kunne man klippe håret av hvis de irriterte en, og du kunne slå dem i hodet uten at noen ville synes du var grusom.

Men bestemoren var gammel og grå. Selv om du ble så sint at du så rødt, kunne du ikke slå henne. Du kunne ikke engang fornærme henne. Noen få fornærmende ord ville stemple deg som tyrann.

Hun var skjelvende og litt stivsinnet. Når hun løftet en bolle ris til munnen, skalv hendene hennes og risen falt ut på gulvet. Når hun forsynte seg med saus fra matbrettet, sølte hun på kjolen sin og på håret, ansiktet og klærne til barnet hun hadde i fanget. Og når været skiftet gjorde det vondt i kroppen hennes. Hun jamret og stønnet og ropte til himmelen hele natta. Av og til sørget hun til og med over sin sønn. Bare synet av henne gjorde en kald.

Folk fikk avsky for henne og fant på unskyldninger for å kaste henne ut. Så måtte hun overtale andre familier til å ansette henne. Hun skiftet familie fem eller seks ganger på mindre enn en måned. Hver gang hun skiftet jobb gikk lønna hennes ned. Først fikk hun mat og en piaster i måneden. Så mat og en halv piaster i måneden, så mat og 4 cac i måneden, deretter 2 cac. Til slutt fikk hun ingen betal-

ing i det hele tatt. Men selv uten betaling ville ikke en sjel gi henne jobb. En dag fikk hun beskjed av arbeidsgiveren om å ta vasene ned til dammen og fylle dem med vann. Hun sa hun bare kunne bære en. Arbeidsgiveren, som allerede var irritert, ble enda sintere. Da den gamle damen bar en vase full av vann fra brua, falt hun, knuste vasen og brakk en arm. Arbeidsgiveren, som hørte at hun skrek, løp ut og fikk henne hjem. Det var ingen grunn til at han skulle kaste bort maten sin på henne. Han ga henne en halv piaster og sendte henne bort. Det var for tre måneder siden.

Maten hennes besto nå bare av ris-kaker. I begynnelsen hadde hun råd til tre hver dag, så bare en. Hun slapp opp for penger og mat. Hver morgen gikk hun til markedet for å spørre om å få noen smuler. Men hvem ville gi henne mat hver dag?

Selv barmhjertigheten har sine grenser. De siste dagene hadde hun ikke spist, så hun gråt over sønnen sin igjen. Hele natta sørget hun. Hun gråt til hun ikke hadde tårer igjen. Hun la seg ned på magen for å tenke. Et gammelt ord sier at hjernen tenker bedre på tom mage. Kanskje er det sant, for hun fikk en ide og forlot huset sitt.

Hun gikk et lite stykke og satte seg ned for å hvile. Hun måtte sitte ganske lenge før hjertet hennes sluttet å hamre, suset for ørene stoppet, øynene klarnet og musklene stoppet å skjelve. 5-6 ganger før dagen var midtveis og hun ankom til fru Thus hjem, kona til landsbyfullmektigen, hvor hennes sønnedatter bodde. Jenta var barn av hennes sønn, den sønnen som hadde vendt tilbake til graven, den sønnen som nå var likegyldig overfor alt som skjedde på jorda, den sønnen som ikke måtte lide slik som hun.

+ I gammel kinesisk tradisjon betydde plommer et langt liv. Mange barn døde som små. Foreldrene barberte ofte hodet på barnet som plommeformede lapper, som tegn på et langt liv.

Mens hun hvilte utenfor porten til fru Thu, tenkte hun på sønnen og ble sjalu. Hun lente seg mot stammen av et stort tre. Mellom porten og huset var det enda to porter. Selv om hun skrek av full hals ville ingen i huset høre henne. Enda verre – den rike familiens hunder var rasende. Da de ble kastret, ble glassbiter knust til fint støv og helt inn i sårene. Da de grodde, plaget glasset stadig hundene, som ble enda villere av dette.

Hver gang det kom fremmede hoppet hundene opp, glefset etter bena deres og rev kjøttet i stykker for å lindre smertene sine.

Bare tanken på hundene skremte nesten vettet av den gamle damen. Hun husket da hun brakte barnebarnet dit. En tjener hadde måttet holde hundene tilbake med en stokk. Men de nærmet seg og omringet den stakkars, forskremte kvinnen likevel. De krummet ryggene, snerret og viste de skarpe hjørnetennene. Det at de ble holdt tilbake av tjenerens stokk, gjorde dem enda villere. De beveget seg fram og tilbake og tygde på greinene i hekken. Den gamle damen og sønnevatteren var redde. Barnet gjemte seg bak bestemoren, og bestemoren gjemte seg bak tjeneren.

Den kvinnelige tjeneren viftet med stokken fra side til side, foran seg og bak seg, mens hun skrek til hundene. Den ene kom seg forbi, og ble stoppet bare en millimeter fra foten til den gamle kvinnen. Tjeneren slo i siste liten, og hunden sneiet bare borti kvinnens magre ben med snuten. For en redning! Hvilken situasjon ville hun ikke vært i dersom den hadde fått tak i henne!

Så den gamle kvinnen ble sittende å vente ved foten av treet. Kanskje ville barnebarnet ta med spebarnet ut til porten en tur, eller det kunne komme en mann til fru Thu som ville følge henne inn. Mens hun satt under treet uten å gjøre noe, fant hun på alle mulige lykelige ting som kunne skje. Men hun glemte en: fru Thu selv kunne komme ut fra huset, eller komme hjem et eller annet steds fra. Akkurat det var det som skjedde. Fru Thu var på veg hjem fra torget.

Da øynene hennes falt på den gamle damen, tok hun henne først for en tigger.

"Hvem er det, "hylte fru Thu. "Hva sitter du der for? Hundene kommer til å rive deg i filler. At du tør!"

"Frue, De er kommet hjem fra innkjøpene Deres, "smilte den gamle damen og snudde seg rundt.

Fru Thu åpnet de røde øynene sine og stirret intenst på den gamle.

Hun gjenkjente tjenerens bestemor, og ansiktet hennes fortrakk seg. Hva slags bråk ville den gamle damen stille istand? Ville hun kreve mer penger?

Den gamle damen skjov seg opp ved hjelp av hendene, og stønnet og skalv etter anstrengelsen. "Hvorfor er du kommet?" spurte landsbyfullmektigens kone.

Den gamle kvinnen tenkte enda en gang etter for å forberede svaret sitt. Dette var blitt en vane. Hun grublet like mye som andre sukket.

"Frue, jeg er kommet for å besøke barnebarnet mitt. Det er så lenge siden hun fikk lov til å komme hjem på besøk. Jeg har savnet henne slik!"

"Slå den! Noe så frekt! Hun må arbeide hun har ikke tid til besøk. Vi har ikke råd til å gi henne mat og deretter la henne få rundt på besøk. Hvis du vil besøke henne, ta henne med hjem og gi henne ris. Du kan beholde henne i 3 måneder. Jeg vil ikke holde på henne. Tror du hun har gjort oss rik?"

Landsbyfullmektigens kone snakket fort for å hindre den gamle kvinnen i å åpne munnen. Den gamle ble såret av disse grusomme ordene og var målløs. Hun bøyd hodet, og så ut som om landsbypolitimannen akkurat hadde knepet henne i å stjele ris. Landsbyfullmektigens kone snurpet munnen og fnyste: "Besøk! Da hun kom til oss, så hun ut som en døende orm, hun kunne ikke en gang tørke nesen. Du besøkte henne ikke da! Og, etter at vi har foret henne alle disse årene så håret hennes er mykt og huden rosenrød, kommer du og lager bråk. Tror du hun er en juvel, hva? Innbiller du deg virkelig at vi ikke vil la henne gå? Hvorfor

skulle vi holde henne tilbake? Det er ikke slik at hun tilhører familien. Hvis du vil ha henne hjem og la en annen familie ta seg av henne som sitt eget barn, så sett i gang. Se om vi bryr oss om det! Bare la oss få pengene tilbake."

"Frue, dette er urettferdig, "stønnet den gamle kvinnen oppløst i tårer.

"Jeg ville ikke våge å narre noen.

Himmelen har latt meg leve alle disse årene. La himmelen være vitne. La meg bli slått ihjel hvis jeg kom for å ta barnet med til en annen familie. Jeg spør bare om Deres tillatelse til å se barnet og besøke henne en stund. Jeg har ikke lenge igjen og ønsker en siste sjanse til å se henne."

"Hun har ikke tid til å besøke deg, "glefset landsbyfullmektigens kone.

"Ikke noe besøk, sier jeg. Siden du først er her, skal jeg gi deg mat. Men forsøk deg ikke på noe lureri. Vi til-

later simpelthen ikke besøk her. Min datter studerer i Hanoi, tror du vi drar og besøker henne hver dag?

Tjenere burde kjenne sin plass. Besøk! Ha!"

Så snart barnet fikk se sin bestemor lo hun av glede. Så, uten å vite hvorfor, begynte hun å gråte. Det iskalde blikket til fullmektigens kone kuet henne. Hun bøyd hodet og spurte mykt: "Hvor skal du, bestemor?"

"Jeg er kommet for å spørre fruen om et måltid. Jeg sulter ihjel."

Forts. neste side

"Jente, "skrek fru Thu, "hvor er du? Kom hit med barnet, og vask deretter gulvet og server lunch."

"Ja!" Hun skyndte seg tilbake med barnet. Den gamle kvinnen var så redd for hundene at hun lusket i helene på henne. Da fullmektigens kone så dette, eksploderte hun.

"Ikke heng etter henne slik, "ropte hun. "Sitt stille hvis du vil ha noe å spise."

"Ja, "stønnet den gamle damen. Hun gikk inn i huset og smatt inn i et hjørne. Landsbyfullmektigens kone tok babyen, og jenta ilte ned i kjøkkenet. Et øyeblikk senere hørtes lyden av spisepinner.

"Gå ned dit og få deg noe å spise, " befalte landsbyfullmektigens kone, og bar barnet sitt ned i kjøkkenet. Den gamle kvinnen fulgte etter. Lyden av skytlene på vevene stoppet. Veverkene, alle adoptert av fru Thu, var begynt å øse opp risen, forberede salaten og blande saus i et trefat på gulvet.

Uten å vente på at noen sa "vær-så-god", satte den gamle kvinnen seg ned ved siden av barnebarnet sitt og plukket opp spisepinnene med skielvende hender. Måten hun tok dem på irriterte fru Thu slik at hun holdt på å nappe dem fra den gamle damen. Men hun gjenvant selvbeherskelsen og stirret på kvinnen. Piken forsto og så ned i gulvet. Hun var rasende på bestemoren for at hun ikke hadde gått hjem slik hun hadde sagt.

Landsbyfullmektigens kone tok risbollen sin og spiste uten å si et ord. Hun var enda rød i ansiktet. Jentene -

Denne ærlige uttalelsen kom halvt i spøk.

Jenta bar barnet på en arm og førte bestemoren til bakporten, slik at ingen kunne se dem.

"Hva kommer du for?"

"Som jeg sa for å få litt ris."

Barnet trodde ikke på dette, men fordi hun ikke ville protestere, så hun stille på sin bestemor. "Ansiktet ditt ser fryktelig ut. Hvorfor er du så tynn?"

"Sult, det er grunnen, kjære deg."

"Hvem arbeider du for nå?"

"Ingen."

"Driver du småhandel igjen?"

"Hvorfra skulle jeg få penger til å kjøpe varer? Selv om jeg greide å skaffe kapital, orker jeg ikke å gå så mye nå. Jeg blir for fort trett."

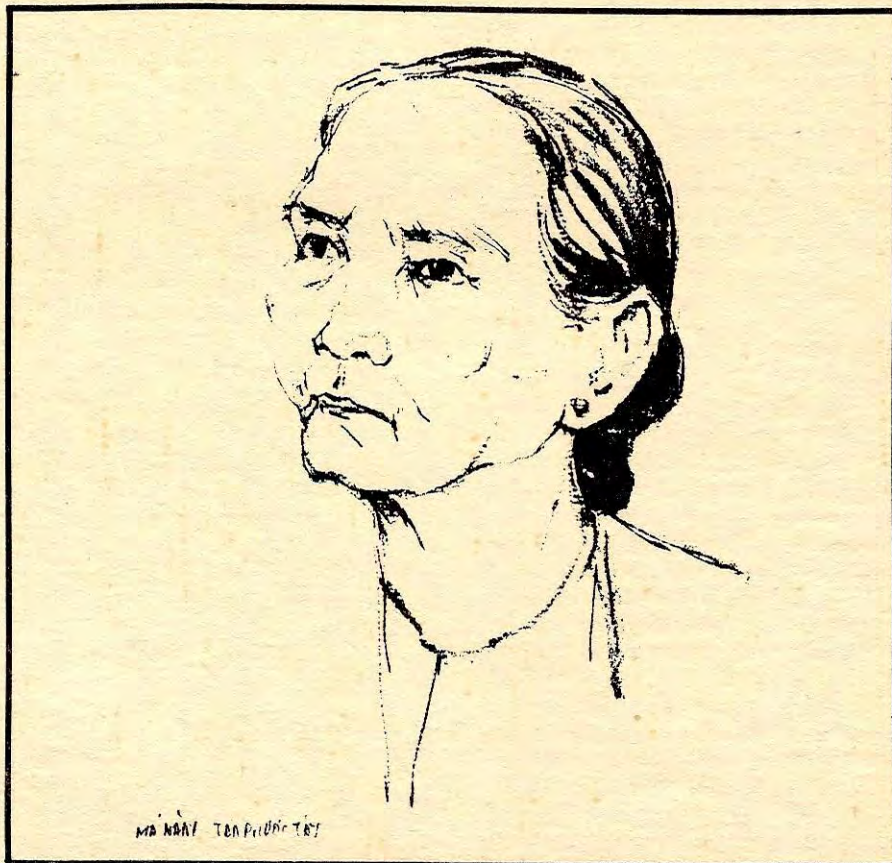
"Hvordan får du mat?"

"Jeg faster. Hva skulle jeg spise?"

Så langt kom de før den skarpe stemmen til landsbyfullmektigens kone lød: "Hvor har hun gjort av babyen?" Dette var tegn på at hun måtte stå til tjeneste. Jenta la ungen på gulvet og sa: "Hold ham for meg et øyeblikk, bestemor."

Hun løste opp beltet sitt, dro fram en liten pose, rotet fram noen småpenger og stakk dem i hånden på bestemoren.

"Ta dette og kjøp deg ris for. Vær så snill og gå nå, bestemor!"

USA MÅ BETALE FULL KRIGSSKADE- ERSTATNING!

De skadene USA har påført Vietnam er store.

USA-imperialistene har i Parisavtalen av 1973 forpliktet seg til å betale krigsskadeerstatning til Vietnam og hjelpe det vietnamesiske folket med å lege krigens sår.

I Parisavtalens kapittel 2, artikkel 2, står det:

"... De Forente Stater vil fjerne, permanent deaktivisere eller ødelegge alle miner i Nord-Vietnams territorielle farvann, havner og vannveier så snart denne avtalen trer i kraft..."

USA har ikke oppfylt disse bestemmelsene. Etter 27. januar gikk det en måned før de begynte med minesveipinga, og da gikk det meget langsomt. Da USA stoppet arbeidet 19. april, hadde de bare tatt seg av 3 av mer enn 10.000 miner.

Felleskommunikatet av 13. juni, som stadfestet og presiserte Parisavtalen, påbød USA å gjenoppta minesveipinga og sende ut et kommunike når elle minene var fjernet eller uskadeliggjort. Men ved begynnelsen av 1974 var enda ikke arbeidet utført.

Videre slås det fast i Parisavtalen:

"De Forente Stater forventer at denne avtalen vil innlede en epoke

med forsoning med den Demokratiske Republikken Vietnam så vel som med alle folk i Indo-Kina. I svar med sin tradisjonelle politikk, vil De Forente Stater bidra til å lege krigens sår og til etterkrigs-gjenoppbygginga av den Demokratiske Republikken Vietnam."

I forbindelse med fredsforhandlingene rundt Parisavtalen inngikk USA og Nord-Vietnam en mer konkret avtale om dette. I denne avtalen ble det slått fast på hvilken måte USA skulle hjelpe til med gjenoppbygginga og hvor mye de skulle betale i krigsskadeerstatning. Avtalen var hemmelig, men regjeringa i Nord-Vietnam offentliggjorde avtalen i fjor høst, fordi de ikke hadde sett antydning til at USA ville oppfylle den.

Det vietnamesiske folket står som vi vet overfor enorme krigsødeleggelser de skal rette opp igjen.

Det vietnamesiske billedbladet Vietnam nevner noen eksempler på de ødeleggelsene som er gjort bare i den nordre delen av landet:

USA angrep alle byene og 28 av 30 provinshovedsteder.

De bombet 4000 av 5788 landsbyer. Alle de industrielle sentraene ble angrepet og mange totalskadd. 1600 vannreservoarer og 1000 dikeanlegg ble ødelagt.

Alle jernbanene, bruer, havner og lagre i forbindelse med disse. 5.000.000 kvadratmeter med boligområder og 350 sykehus, pluss 1500 helsestasjoner og 3000 skoler.

I tillegg utallige kirker og forsamlingssteder, og 40.000 husdyr av forskjellige slag.

Kjemisk krigføring og bombing har ødelagt nesten hele det vietnamesiske landområdet.

Det er et sjølsagt krav at imperialistene skal betale og hjelpe til med å utbedre de skadene de sjøl har påført landet. Når USA ikke vil gjøre dette, er det nok en provokasjon mot det vietnamesiske folket. Det viser at USA-imperialismen fortsatt er en fiende av Vietnam.

Solkom tar sterk avstand fra denne reaksjonære handlinga og vil oppfordre alle venner av Vietnam til aktivt å fremme følgende krav:

USA MÅ BETALE FULL KRIGSSKADEERSTATNING!

Trass i så mange folkegrupper, har historia vist at de ulike gruppene har kjempa sammen mot inntrengerne fra kinesiske bander via franskmenn og japanere til amerikanere.

Naturlig nok veit vi mer om minoritetene i nord enn vi veit om de i sør. Ettersom folket har hatt makta i nord i over 30 år, har også regjeringa systematisk satt igang forskning og fått kunnskaper som har gjort det mulig å la de 37 minoritetene som bor der beholde særdragene og kulturen sin samtidig som de har fått bedre levvilkår.

I sør, utenom de frigjorte områdene, har hele folket fått lide under USA-imperialismens forsøk på å innføre "sivilisasjonen", med tvangsflytting, prostitusjon, alkoholisme, narkotikamisbruk og kriminalitet. Som i andre fascistiske stater har minoritetene ofte vært de som har vært hardest undertrykt.

I de frigjorte områdene gikk den Provisoriske Revolusjonære Regjeringa tidlig i gang med å bedre forholda for minoritetene. De aller fleste hadde for eksempel ikke noe skriftspråk. I dag har de klart å utvikle skriftspråk for 17 av de omlag 25 minoritetsgruppene som lever der.

MAJORITETEN: VIETFOLKET.

Av Vietnams ca. 45 millioner mennesker utgjør Vietfolket omlag 87%. Forfedrene til flere av folkegruppene i dagens Vietnam kom til landet fra Indonesia for ca. 4000 år siden. Vietfolket stammer også fra disse. De slo seg ned i de midtre delene og ved Røde Elv-deltaet i nord, der de levde av å dyrke ris, drive jakt og fiske og håndverk. I det 7. århundre før Kristus gikk 15 stammer og stammeforbund sammen om å danne den første Viet-nasjonen.

I vår tid er Vietfolket kjent som gode risdyrkere med sterke tradisjoner og med lang erfaring som de har samla seg fra generasjon til generasjon. De er også gode arkitekter, og har en rik kilde av folkelitteratur: legender, eventyr, humoristiske fortellinger og kanskje speltelt vers på rim, som ordtak, folkesanger, og noveller på vers. Musikk, dans og teater er også

LAND OG 60 FOLKESLAG

"Vietnams folk," sier vi, og mener ett folk.

I betydninga et forent folk, ikke en stat i nord og en i sør, er dette rik-

tig. Vietnams folks ønske har alltid vært gjenforening. Men Vietnam er ikke en etnisk enhet. Mer enn 60 ulike etniske grupper utgjør til- sammen Vietnams folk.

høgt utvikla. (Jfr. kunstnertroppen som var på besøk i Norge høsten -73.) Vietfolket bor nå i lavlandet langs hele kysten. Språket er det offisielle vietnamesiske kinh, som hører til den austro-asiatiske familie.

MINORITETENE.

I motsetning til Vietfolket lever minoritetene for det meste i høglandet, som utgjør om lag 60% av arealet. Blant minoritetene skal vi i dette nummeret ta for oss noen av de største i nord: Muong, Thai og Meo. I seinere nummer vil vi behandle andre. (Nung, Khmu Zao, Tay, Khmer.)

MUONG.

Muong-folket har samme opprinnelse som Viet. De lever på et konsentrert område i det sentrale av det nordlige Vietnam, rett vest for Hanoi. Det er den nest største minoriteten i Nord. I dag fins det ca. 600.000, som utgjør ca. 1,5% av landets befolkning. Det at Muong-folket bor konsentrert i et ganske lite område, har ført til at de har en enhetlig kultur. Språket har ikke dialekter, og klesdrakter, arkitektur, seremonier osv. avviker ikke stort fra hverandre fra område til område.

Muongfolket er også gode risdyrkere, både når det gjelder den vanlige ris- typen som plantes i vann, og en type som de planter i fjellsidene. Til disse ulike dyrkingsmetodene trengs ulike typer redskap, og Muong regnes som meget gode redskaps- og verk- tøysmakere. De binder kurver av bambus og spanskrør, vever bomulls- tøyer og presser vegetabiliske oljer, ved sida av jakt, fiske og skogbruks- arbeid. Vevinga av blomstrete skjørt og mangefargete sengetepper har utvikla en original dekorasjons- kunst.

De har en rik folkelitteratur som be- står av lange ballader, besvergelses-

regler, gamle eventyr, folkesanger og ordtak. Av spesielle musikkinstrument er kan vi nevne "nhi", en slags to- strengers flolin, ulike fløyter, gong- gong ("cong"), og "khen", et spesielt vindinstrument.

Liksom Kinh hører Muongspråket til den austro-asiatiske språkfamilien.

THAI.

Som Muong bor Thai folket i det nord- vestre av Vietnam, nær grensa til Laos. Men de bor spredt over et langt større område. De er en del av de ca. 40 millioner som utgjør Thai- folket i Sørøst-Asia (i Burma, Thai- land, Laos og Vietnam).

Opprinnelig kom de fra Kina, og i det første årtusen før Kristus, vandret

de inn på den indokinesiske halvøya. Ulike grupper kom til Vietnam på ulik tid, de første for om lag 1000 år siden, men de fleste over 1000 år seinere. De ca. 500.000 av Thai folket som bor i Vietnam (1,25 %) er derfor en langt mer uensarta gruppe enn Muong folket. Blant annet tid og sted

for innvandringa har gjort at en deler dem i 3 hovedgrupper: Hvite Thai, Svarte Thai og Røde Thai, hver med flere undergrupper. Men trass i ulikhetene, har enheten på grunn av opprinnelse, språk og kult- urbakgrunn vært hovedsida, som bl. a. har gjort at de har stått sammen mot inntrengerne.

Ikke noen frigjøringskamp i Thai- området har vært vunnet uten deres aktive støtte. Da franskmennene inn- tok Vietnam i 1858 og førte krig til 1885, da vietnameserne måtte overgi

Representanter for noen etniske minoriteter utenfor nasjonal- forsamlingen.

ETT LAND...

seg i Hue, sloss Thai-folket heltemodig fram til 1890. Og da fransk-mennene endelig blei kasta ut for godt i 1954, var det ved Dien Bien Phu, som ligger midt i Thaiområdet. Som Viet og Muong er også Thai-folket jordbrukere. (Thai betyr jordbruker) De er eksperter på ulike overrislingsanlegg. Noen kanalsystemer ville vært over 50 kilometer lange om en strakte dem ut. Landsbyene ligger ved foten av fjell, nær elver, og typisk for Thai-landskap er risåkre som ligger i terrasser.

Hver grend har som regel navn etter et fjell eller ei elv i nærheten. Liksom Muong bygger Thai-folket husene sine på påler. Husene består av opptil 10 rom, men idag er ikke et stort hus tegn på høy status. Det viser rett og slett størrelsen på familien.

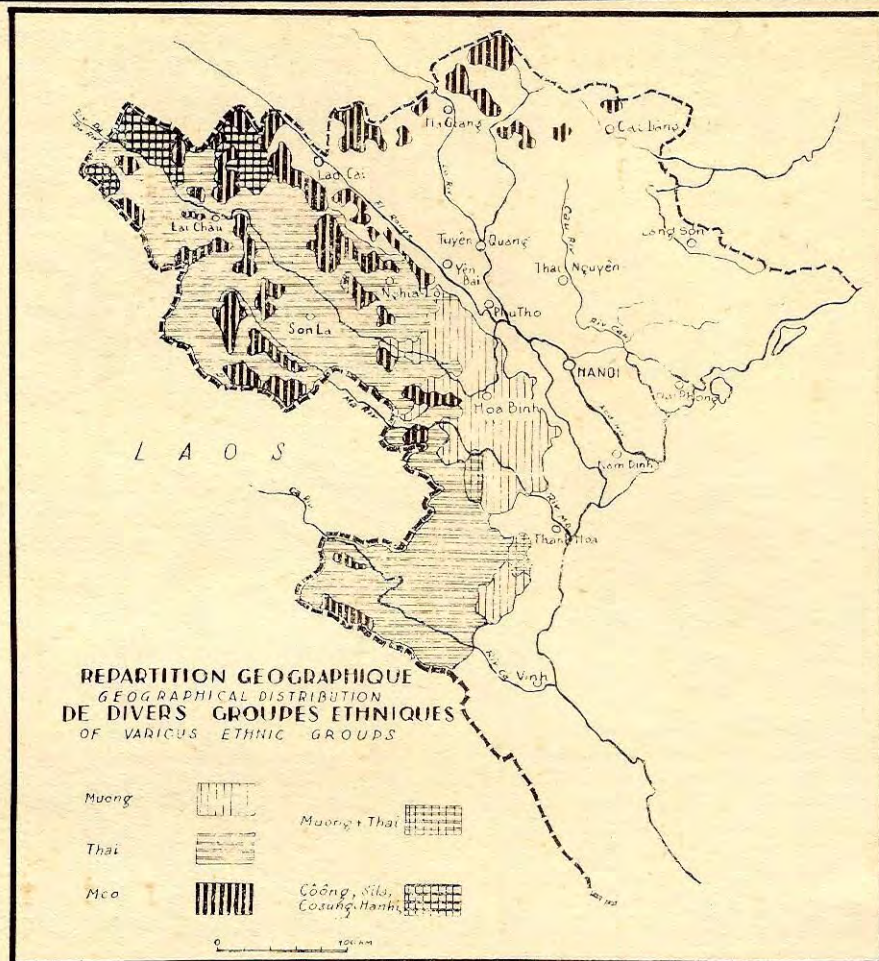
Thai-språket, med de ulike dialektene, hører til den sino-tibetanske språkfamilien.

MEO.

Meo-folket er blant de største minoritetene i det nordlige Vietnam. Om lag 300.000 meoer bor der, 0,75% av befolkninga i landet. De bor i grensområdene mot Laos i nordvest og mot Kina i nord, konsentrert i mange små områder som ligger helt skilt fra hverandre (se kartet).

Disse områdene ligger i høyere-liggende strøk, der temperaturen i tørketida fra oktober til april kan synke helt til frysepunktet, noe som er svært sjelden i tropiske strøk. Meofolket kom opprinnelig fra områdene sør for Yangtsee-elva i Kina, der de danna sin egen stat ca. 3000 år f. Kr. : San-Miao. Undertrykking fra ulike herskere i Kina var grunnen til at de brøyt opp fra boplassene sine og søkte inn i Sørøst-Asia. De kom til Vietnam i flere puljer, og svært seint i forhold til andre innvandrergrupper. De første kom for om lag 300 år siden, (bare om lag 80 familier) neste gruppe 100 år seinere, mens den langt største pulja kom for ca 100 år siden og besto av over 10.000 mennesker. Også i lang tid etterpå fortsatte deler av Meofolket å komme til Vietnam. Men de blei møtt med ny undertrykking, nå fra franskmenn. Flere opprør brøyt ut mellom 1904 og 1943, de viktigste i 1911 og 1917.

Liksom Thai-folket deles meoene i grupper: Hvite Meo, Svarte Meo osv. etter klesdrakt, dialekt og skikker. På grunn av at de bor så spredt, har de utvikla mange dialekter. Men språket har hele tida holdt seg ganske enhetlig: ca. 85% av orda er felles for alle meogrupperne. Dette har også lagt grunnen til et eget og nytt skriftspråk som blei tatt i bruk i 1961. Meoenes språk hører til den sino-tibetanske språkfamilien.

Ei meo-grend er som regel liten, og består bare av noen få hus. Meoene driver først og fremst jordbruk - de dyrker ris og mais. Dessuten driver de husdyrhold. Særlig regnes de som gode ryttere. De bruker en spesiell ponnytype, som hver familie har en eller to av. De er gode jegere, mens fisket er dårlig utvikla.

Med få unntak bruker de ikke fiske-redskaper utenom en hjemmelagd gift som de fra tid til annen heller i elvevannet, slik at fisken virrer rundt i ørnska og blir lett å fange! Ved siden av driver de håndverk. Meones historie har vært fylt med undertrykking og motstandskamp.

Erferingene fra de kampene har de tatt med seg til Vietnam og utvikla videre der. Derfor betydde også innsatsen deres så mye for frigjøringa av Vietnam, særlig i de nordvestre områdene.

MINORITETENE ER MED Å BYGGE DET NYE VIETNAM.

Ved august-revolusjonen i 1945 sto de ulike folkegruppene i Vietnam på svært forskjellige historiske og sosiale nivåer: mens Viet hadde utvikla et sentralisert monarki, og Tay, Nung, Khmer og andre hadde nådd et relativt høyt stadium av føydalismen, levde Thai, Muong, Meo, Giay, og andre på et primitivt stammenivå. Etter revolusjonen har de ulike minoritetene fått oppleve en veldig framgang. De har fått utdanna egne

leger, fått starta opp egne skoler der de nå lærer det offisielle kinhspråket i tillegg til sitt eget. Gammel overtro, diskriminerende skikker o.l. har etterhvert mista taket ettersom folk har fått anledning til å utdanne og skolere seg. Derimot har alle de positive sidene i de ulike kulturene levd videre og blitt oppmuntra. Og, ikke minst: minoritetene sitter ikke som passive tilskuere til denne framgangen - de er ikke bare historiske særegenheter som skal bevares. De danner sjøl sine styrende organer og friver i fellesskap den Sosialistiske Republikken Vietnam framover. Følgende lille historie skulle illustrere dette: En fransk etnolog, som har gitt verdifulle bidrag til studiene av minoritetene, skulle en gang overvære et bryllup i en liten avsidesliggende Muong-landsby. Han venta å finne en blyg og forsagt liten brud bak all stasen, der hun satt og blei pynta opp etter alle kunstens regler. Stor var overraskelsen da bruden fikk øye på ham, vendte seg smilende mot ham med armene utstrakt og sa: "Velkommen, kamerat etnolog!"

Kilder Ethnographical Data vol. 1 og 2, Vietnamese Studies 32 og 36.

The Democratic Republic of Vietnam, Hanoi, 1975.

Vietnam-bulletinen nr. 6-75

Diverse nr. av billedbladet Vietnam 1976.

NÅ BYGGES EI NY TID

I forrige nummer av For Vietnam skrev vi om jordbrukets betydning for landet. Vietnam er et bonde-land, og jordbruket har alltid vært den viktigste næringsveien.

I og med de enorme krigsødeleg-
elsene, må det meste av jordbruk
og industri i sør bygges opp igjen.
I nord er de naturlig nok kommet
lenger, siden nord-vietnameserne
har drevet intens gjenoppbygging
siden 1973, og også mens krigen
pågikk i denne landsdelen.

Et av de viktigste tiltakene som den
Provisoriske Revolusjonære Regj-
eringa i sør satte i gang etter fri-
gjøringa var oppbygginga av nye
økonomiske områder, som vi skrev
om i forrige nummer. Folk flytter
fra byene tilbake til landsbygda for
å nyrødde og dyrke opp jorda.

Industri bygges også i disse områ-
dene. På kort tid er det nådd store
resultater i arbeidet. I denne art-
ikkelen kommer vi til å skrive mest
om industrien og oppbygginga av
denne i hele Vietnam, siden vi ikke
tidligere har brakt materiale om
dette. Industrien er også den vikt-
igste å styrke, fordi vietnameserne
satser alt på å bli sjølberga og
sjølforsynt på industrivarer. Landet
vil aldri mer bli avhengig av imp-
erialistene.

JORDBRUKET TJENER INDUSTRIEN.

Men først vil vi slå fast at det viet-

namesiske folket ikke ser industri
og jordbruk som to ting helt atskilt
fra hverandre.

Tvert imot tjener jordbruket indu-
strien og omvendt. Jordbruket gir
industrien næringsmidler og rå-
varer, mens industrien forsørger
jordbruket med industrivarer, som
for eksempel maskiner for å lette
bøndenes arbeid.

Le Duan, generalsekretær i Viet-
nams Arbeiderparti, sier dette om
sammenhengen mellom de to
greinene:

"Strategien i Nord-Vietnam har
vært at jordbruket skal tjene som
grunnlag for industriutviklinga.
Jordbruket skal fylle 4 store opp-
gaver: framstille tilstrekkelig med
næringsmidler for samfunnets behov,
framstille råvarer til industrien,
eksportere jordbruksprodukter for
at moderne utstyr skal kunne imp-
orteres til industrien, samt fri-
gjøre arbeidskraft til industrien
og andre sektorer." Det siste betyr
at de satser på mekanisering av
jordbruket, slik at flere kan jobbe
i industrien. Denne linja kommer
nå regjeringa i Den sosialistiske
republikken Vietnam og Vietnams
Arbeiderparti til å sette ut i livet
for hele landet.

At jordbruket skal tjene industrien
betyr ikke at det blir slave av ind-
ustrien. I hele Vietnam bygges det
ut kooperativer, der bøndene eier
og driver jorda i fellesskap. I nord
er denne utviklinga kommet langt, i

sør arbeider enda ikke alle i koop-
erativer, men det går raskt fram-
over. Le Duan sier videre:

"Om kooperativene ikke fører til
et lykkeligere liv for bøndene enn
den individuelle produksjonen, kan
kooperativene ikke bli stabile, og
de som arbeider på kooperativene
vil ikke beholde sin hengivenhet for
dem. Hengivenheten vil bli svakere
og svakere."

Det er altså ikke slik at bøndene
ses bort fra. Tvert imot er det nå
i gang en kampanje for å styrke
kooperativene og gjøre dem større.
Kooperativer slås sammen, slik at
de omfatter flere landsbyer.

POLITISK MOBILISERING.

For å greie de store oppgavene
Vietnam står overfor, arbeider
regjeringa og partiet aktivt med å
trekke folk aktivt med i den daglige
bygginga av samfunnet, og se sos-
ialismen som sin egen sak. Folk er
sjøl med og styrer og planlegger.
Foruten kampanja for å bygge nye,
økonomiske områder i sør, er det
satt i gang en kampanje for å
styrke den sosialistiske produk-
sjonen, spesielt på industrisektoren.
Samtidig er alfabetiseringskamp-
anjer i gang for å utdanne folket
raskt.

I alle disse kampanjene er den
vanlige mann og kvinne nøkkelen.
Det er det arbeidende folket som
skaper verdien, derfor driver også
de kampanjene framover. Masse-

fortsettelse neste side

Gjenoppbygging og økonomisk utvikling

organisasjoner som fagbevegelsen og kvinne- og ungdomsorganisasjoner jobber aktivt med dem. Kampanja for å styrke produksjonen ved sosialistisk kappestrid ble satt i gang i desember og januar, i forbindelse med at folk diskuterte de neste årsplanene for den økonomiske utviklinga i landet.

Over hele Vietnam diskuterte folk de planene staten la fram, og de forskjellige produksjonsenhetene utfordret hverandre til å overoppfylle målsettingene med en viss prosent, eller oppfylle dem før tida. Et eksempel er den Nasjonale Jernbanearbeiderunionen, som

satte seg følgende målsetting i forbindelse med januarplanen og 46. årsjubileet for danninga av Vietnams Arbeiderparti: å overoppfylle januarplanen, utvikle kvaliteten og arbeidsvilkårene og møte behovene for transport av passasjerer og varer. I tillegg arbeider de for å organisere alle medlemmer til å arbeide alle oppsatte arbeidsdager og arbeidstimer for å styrke produksjonen.

I Lam Dong-provinsen i sør organiserte Sammenslutninga av Fagforeninger, som ble stiftet i september i fjor, nye grupper av arbeidere for å mobilisere dem til å ta aktivt del i styringa av fabrikkene og til

å delta i den sosialistiske kappestriden for øking av produksjonen. Fagforeninger ble dannet i 6 statsfarmer som dyrker te, og i 9 fabrikker som viderefører teen. NET-såpefabrikken i sør oppsummerte de foreløpige resultatene for ei tid siden, og hadde da overoppfyllt planene med 150 tonn, som en hilsning til gjenforeningskonferansen.

Ved spesielle anledninger hender det også at arbeidere som har gjort spesielt mye for å mobilisere andre til å yte en ekstra innsats i produksjonen, og som sjøl har oppnådd svært gode resultater, får en utmerkelse for sin innsats. Dette skjer ikke for å framheve noen på bekostning av andre, men tjener som en inspirasjon til alle.

RESULTATER I SØR SIDEN FRIGJØRINGA.

Takket være utrettelig innsats fra arbeiderklassen, fungerte kort tid etter frigjøringa alle fabrikkene i sør. I Ho Chi Minhs by (Saigon) er 8000 små og store foretak i drift, 5000 av disse drives av staten. I de over 20 årene under USAs terrorregime var den sørlige delen av Vietnam totalt avhengig av utenlandske råvarer. Vanskene regjeringa og folket har stått overfor er åpenbare. Det første PRR gjorde var å sette i verk kampanjer for å styrke innsatsviljen og troen på at disse problemene kunne overvinnes. Dernest satte man i gang med å utnytte alle de råvarer og ting som tenkes kan i sør-Vietnam for å begynne kampen for sjølberging på alle varer. De forskjellige fabrikkene hjalp hverandre med å skaffe brukbare råvarer. Arbeiderne har jobbet hardt for dette, tar sjøl del i kontrollen med produksjonen, og er fullt klar over at det de gjør tjener hele landet og hele befolkninga.

Noen eksempler: symaskinfabrikken SINCO, som før importerte 100% av de delene som trengs til en maskin, produserer nå 80% av disse ved egen hjelp.

Sigarettfabrikkene MIC og BASTO, som før importerte amerikansk tobakk, lager nå egne sigaretter av vietnamesisk tobakk.

Papirmøllene COGIDO og NAGICO har eksperimentert med papirproduksjon av bambus og tre for å erstatte importerte råvarer. Dette har de gjort med stort hell, og lager nå eget papir.

En viktig grunn til at disse resultatene kan oppnås på så kort tid

Stålverket i Gia Sang, drømmen gikk i oppfyllelse 1. mai 1975.

er at arbeiderne har drevet kampanjer mot den gamle, borgerlige innflytelsen til de utenlandske imperialistene og deres vietnamesiske håndlangere. Derved er klassebevisstheten deres og vissheten om at de nå sjøl eier industrien blitt styrket, og de produserer i egen interesse.

VICASA valsemølle har, takket være tekniske forbedringer, øket utbyttet med 45 - 52%. Fabrikken VINAPRO, med hjelp fra NIKINOWO-konsernet, har greid å lage traktorer av typen "Den store seieren, 5", risopptakingsmaskiner og andre maskiner til bruk i jordbruket. 70% av delene til disse er produsert i Vietnam.

Vi tar også med litt om industri-senteret Ba Son, som var en av de viktigste havner og reparasjonssteder for fascistene Thieus marine. Området er på 60 hektar, og har mange seksjoner for bl.a. maskiner, skrog, ingeniørvirksomhet, elektrisitet, elektronikk. USA utstyrte området med mye moderne maskiner, som snart ble ødelagt og vanskjøttet av imperialistene sjøl. Ba Son fungerte bare delvis. Siden frigjøringa er maskiner, som før ble utslitt på kort tid, reparert slik at de varer 3 ganger så lenge. Hele området fungerer nå på heltid. 20 kubikkmeter med tømmer som lå og fløt er brakt i land og reddet. Mange skadde skip på 100 - 200 tonn er reparert, ingeniørene har satt i stand mye redskap som før hadde blitt kastet, bare for å nevne noe. Ved Ba Son kan de nå bygge skip, og reparere alle typer båter opp til 10.000 tonn for marinen og for handelsvirksomhet. De tar også imot bestillinger på reparasjoner av verktøy og biler! Sør-vietnameserne mener sjøl at disse resultatene er beskjedne, og mener at snart må nå målsettinga med å bygge en helt uavhengig og moderne industri.

RESULTATER FRA NORD-VIETNAM.

Gjenoppbygginga i nord har pågått med stor intensivitet siden 1973. Det er i denne landsdelen det meste av tungindustrien ligger. I artikkelen om USAs krigsødeleggelser og kravet om krigsskaderstatning, kan du lese om hvilke skader krigen påførte det nordlige Vietnam. Alle industristeder var angrepet av bomber, og jordbruket var også hardt angrepet, bl.a. var mye husdyr drept.

Ved slutten av 1975 var de fleste fabrikker og industristeder fullt restaurert, unntatt de som trengte store reparasjoner og som skulle utvides samtidig. Arbeidet med disse er påbegynt, men vil ta noen år å fullføre. Jernbanelinjer og

Kameratslig kappestrid om å øke produksjonen til folkets og landets beste.

veier er helt ferdige og før lengst åpnet for trafikk. Alle havner både ved sjøen og på elvene var åpnet ved årets slutt i fjor. Etter kort tid var alle vanningsanlegg klare til bruk, alle bombekratrene fylt igjen, og hundretusener hektar land kunne nydyrkes.

Den årlige produksjonen i de 300 statsdrevne maskinfabrikkene og håndverkskooperativene har vært 2,5 ganger større enn i 1965. I og med at Gia Sang valsemølle og Ha Bac nitrogenkunstgjødsel-fabrikk er åpnet, er det ytt store, nye bidrag til nasjonaløkonomien. Nye vanningsanlegg garanterer jordbruket nok vann. Mekaniseringa av jordbruket går raskt framover, bl.a. er det 4 ganger fler elektriske pumper nå enn i 1965. Traktorer og andre nødvendige maskiner er nå helt vanlige, i motsetning til for 10 år siden. Høyere produksjon er nådd i alle greiner av økonomien, unntatt når det gjelder tømmer, sement, sukker, papir og noen få andre.

Imidlertid har den sørlige landsdelen i løpet av det siste året tatt over store deler av nettopp papir-industrien, og også næringsmiddelvirksomhet som inkluderer sukker. Grunnen til disse framgangene er at de sosialistiske produksjonsforholdene i nord er sterkt utviklet.

Det arbeidende folket eier sjøl landet sitt, og er derfor sjøl interessert i å oppnå resultater. Nord-vietnameserne har i løpet av de siste årene hatt en kampanje for å styrke kooperativene og den kollektive styringa både i jordbruk og industri. Styringsorganene på grunnplanet er oppmuntret til å drive aktiv kontroll av både regjeringa og Vietnams Arbeiderparti.

EGNE STÅLVERK -EN STOR SEIER.

Spesielt må nevnes at vietnameserne nå produserer eget stål i nord. Dette betyr et enormt skritt framover i sjølberginga, og betyr at nye ting kan produseres lettere og billigere. Drømmen om å kunne gjøre dette har vært levende blant den vietnamesiske arbeiderklassen i lang tid, og 1. mai for litt over et år siden gikk drømmen i oppfyllelse. Da ble flytende stål for første gang tappet ved Gia Sang stålverk. De 1500 arbeiderne har strevd for dette i 5 år. Dette skjedde samtidig som den 2000 kilometer lange gjenforeningsbanen mellom Hanoi og Ho Chi Minhs by ble bygget, i tillegg til andre, store prosjekter for å styrke sosialismen.

Økonomien var bygget opp igjen, og store tekniske forbedringer gjennomført for å legge nytt grunnlag for den sosialistiske oppbygginga. Investeringene i viktige industrier og i nye prosjekter har vært 5,5 ganger større de siste 3 årene enn de investeringene man brukte på å rette opp krigsskader. Sammenliknet med 1965, da krigen raste som verst, har utkommet i elektrisitetsverkene økt 2,4 ganger, 28% i kullgruvene, 2,5 ganger i kunstgjødsel-fabrikkene.

Stålverkene dekker et område på 24 hektar. 7000 tonn med utstyr er inninstallert. Det vil hvert år produsere 50.000 tonn stålplater og 10.100.000 tonn ståltråd.

DE ØKONOMISKE HOVEDOPP-GAVENE I 1976.

Vietnam Courier sier i nr. 46 i år: "De viktigste økonomiske sektorene må møte de forskjellige behovene for sosialistisk oppbygging både i nord og sør." Sammenliknet med 1975 skal industriproduksjonen, inkludert håndverksproduksjonen, øke utkommet med 20%. Dette fordeler seg slik: 22% i produksjonsmiddel-sektoren. 18,3% i forbrukervaresektoren. 21,6% i industrier drevet av sentraladministrasjonen. 18,3% i lokale småindustrier. Nøkkel-sektoren for alle disse er ingeniørvirksomheten, tekniske forbedringer.

LOTUSBLOMSTEN FRA BAN ME THUOT

Den 30. april 1975, i presidentpalasset i Saigon hvor PRRs og DRV's flagg allerede vaiet, overga general Minh seg til seierherrene etter to dager i presidentembetet. En offensiv på noen få ukers varighet brakte hele hæren og det regimet som USA hadde stablet på beina i Sør Vietnam til sammenbrudd. Sjefen for den vietnamesiske hærens generalsteb, general Van Tien Dung, hadde hovedansvaret for den avgjørende delen av denne offensiven, for seirene i høylandet og i det sentrale Sør Vietnam. Hans skildringer av hele offensiven trykkes nå i en serie artikler i NHAN DAN (Folket).

Det var noen år etter Augustrevolusjonen i 1945 at Dung utformet lotus-teorien. De revolusjonære slår til midt i fiendens leir og tilintetgjør dens lokale hovedkvarter. De befester denne stillinga og gror fast der. Med denne stillinga som utgangspunkt - blomstens krone - folder enhetene seg ut som kronblader og skyver fienden stadig lenger vekk.

Nøkkelordet er "THOI CO", det gunstige øyeblikk. Hva er avgjørende for å finne dette tidspunktet?

Den politiske, økonomiske, militære, psykologiske og internasjonale situasjonen må studeres med matematisk nøyaktighet.

Resultatet av dette studium pekte hverken mot Hue eller Da Nang, Mekong-deltaet eller Tay Ninh - men overraskende nok mot Ban Me Thuot? I januar 1973 ble Parisavtalen undertegnet. Men hva kan folk i PRR og DRV notere seg? At Washington leverer

750 fly, 600 tanks og 500 kanoner av stort kaliber til Thieu. At Thieu setter i gang en pasifiseringskampanje som skal vare helt til 1979. Hvor mye er avtalen verdt under disse omstendigheter? Siden fienden klart nekter å føye seg etter den inngåtte avtalen er det bare en veg å gå i Sør: den revolusjonære voldens veg. Strategien må stakkes ut, kampen må føres på alle fronter og det gunstige øyeblikk, thoi co, må finnes.

I Hanoi våren 1974 holder de høyeste militære ansvarlige viktige møter. Det er Giap og hans generaler, de ansvarlige fra frontavsnittene i Sør. Men det er ikke bare militærstrategi som drøftes, førstesekretær Le Duan og Le Duc Tho er også med på møtene.

I mars 1974 legger den militære ledelsen fram analysen av alle frontav-

snittene, region for region. Planene for 1975 blir streket opp. Prøvekampene finner sted mellom april og oktober. Den viktigste av disse, nær Thuong Duc, er et hardt slag mot Thieus elitestyrker, fallskjermstyrkene. Studier av samkjøring av store enheter, modernisering av hæren og organisering av fronten fortsetter. Byggetempoet ved et stort veganlegg blir skrudd opp. Vegen skal ligge øst for Throng Son-fjellkjeden. Den skal være 1500 km lang og 8 m bred. En oljeledning blir lagt som skal rekke helt til Loc Minh i Sør. Telekommunikasjonssystemet er på plass.

I mellomtiden blir det fastslått at moralen i Saigonhæren er raskt synkende. 170 000 mann har desertert i løpet av ett år. Det er oktober 1974.

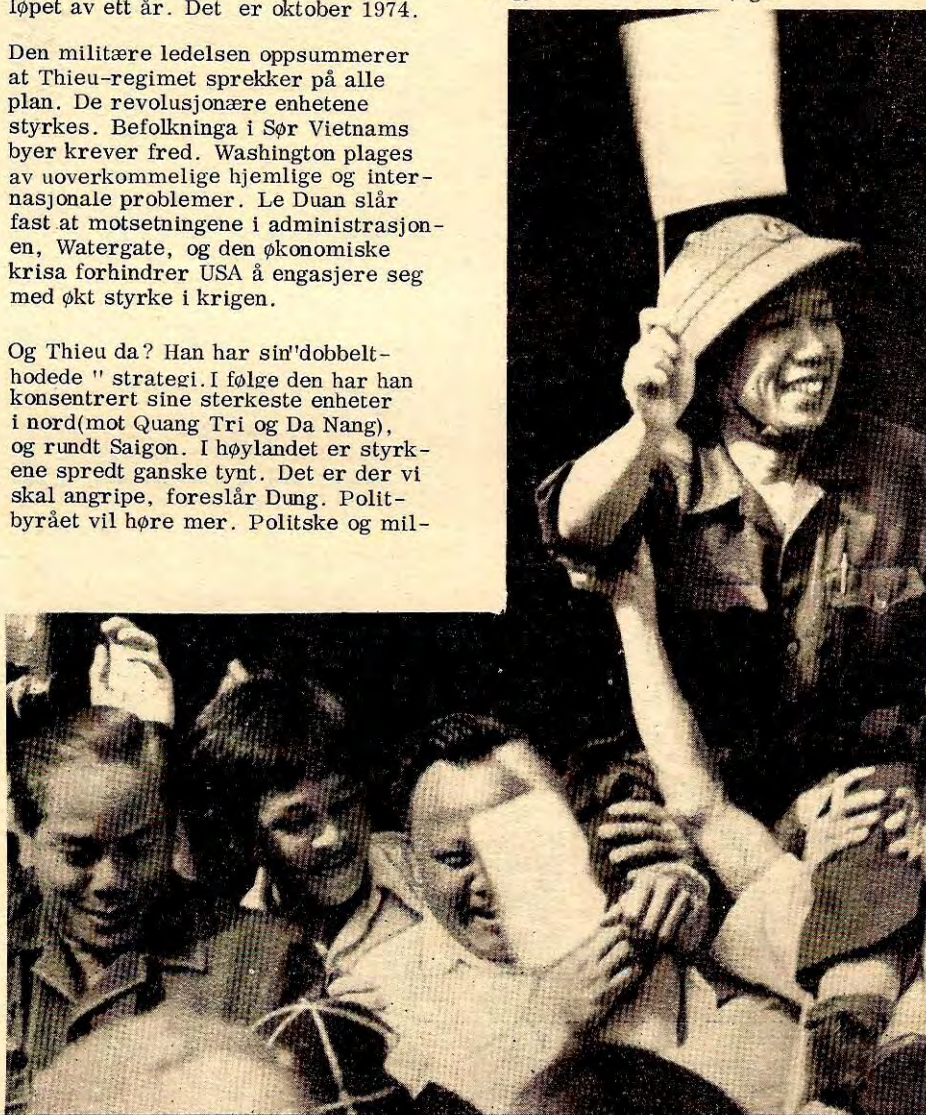
Den militære ledelsen oppsummerer at Thieu-regimet sprekker på alle plan. De revolusjonære enhetene styrkes. Befolkninga i Sør Vietnams byer krever fred. Washington plages av uoverkommelige hjemlige og internasjonale problemer. Le Duan slår fast at motsetningene i administrasjonen, Watergate, og den økonomiske krisa forhindrer USA å engasjere seg med økt styrke i krigen.

Om Thieu da? Han har sin'dobbelt-hodede "strategi. I følge den har han konsentrert sine sterkeste enheter i nord (mot Quang Tri og Da Nang), og rundt Saigon. I høylandet er styrkene spredt ganske tynt. Det er der vi skal angripe, foreslår Dung. Politbyrået vil høre mer. Politiske og mil-

itære ansvarlige i Sør reiser til Hanoi og det avgjørende møtet holdes fra 18. desember til 8. januar.

Mens arbeidet pågår, kommer meldingene om frigjøringa av Phuoc Binh og hele provinsen Phuoc Long. Denne første helt frigjorte provinsen ligger nord for Saigon ved grensa til Kambojsja. USAs ambassadør Martin og Kissinger bekymrer seg høylydt, men nøyer seg med det.

Det gunstige øyeblikket er kommet. Thoi Co! Nå skal det handles. Kan det være sluttinnspurten? Nepe.... Den 8. januar slår Le Duan fast at løsninga er klar: Thieuregimet skal tilintetgjøres innen to år. I 1975 skal høylandet angripes og Hue og Da Nang frigjøres. Resten vil følge.

...BAN ME THUOT

Lotus-strategien skal følges. Hovedkvarterene i byene skal tilintetgjøres og lotusblomsten skal folde seg ut. Dung forteller Tran Van Tra, den framtidige lederen for militæradministrasjonen i Saigon, at etter at Ban Me Thuot er frigjort vil han reise lenger sør for å planlegge 1976-kampanjen.

Hvordan ser man på situasjonen i Saigon? Etterretningstjenesten til Thieu er fortsatt overbevist om at kommunistene ikke vil klare å holde en by særlig lenge. De ble jo jaget vekk ved Tet-68, ikke sant?

Dung bestemmer seg for å lede slaget selv og samler sine medarbeidere til rådslagning om A-75planen. Kode-navn og streng hemmelighet er påkrevd for å utelukke at fiendens soldater får kjennskap til planene. Selv de minste detaljer blir holdt strengt hemmelig. For Dungs vedkommende må det ikke gis tegn til at han har reist sørover. Han blir omtalt i avisene som om han var i Hanoi. Hans dobbeltgjenger blir hentet med bil hver dag kl. 7 som vanlig, og om kvelden spiller soldater volleyball i gårdsplassen bak huset hans som vanlig.

Telegrammer blir skrevet og undertegnet for ham. Til og med gaver i anledning Tet (nyttår) blir sendt. Kvelden før avreisen skal skje blir hans sekretær "alvorlig syk". Ambulansen kjører ham til et sykehus... og fortsetter til flyplassen. Generalen som reiser heter nå Tuan, og denne Tuan sender telegrammer fra fronten dir-

ekte til en viss Chien - dvs. Giap. Thieu aner ingenting om dette. Det han venter er middelssterke angrep på distriktshovedsteder helt i nord og rundt Tay-Ninh, nord-vest for Saigon. Kommunistene kommer sikkert til å slåss fram til juni når regntida setter inn. Så man får sette igang og framskynde pasifiseringskampanjen og styrke de 'to hodene'.

Og Ban Me Thuot? Er det noen som snakker om Ban Me Thuot i Saigon? Dung vet at Thieu ikke aner noe.... Styrkeforholdet i høylandet mellom de revolusjonære og fienden er 55 mot 10 for infanteriet, 12 mot 10 for stridsvognene og 21 til 10 for artilleriet.

Avdelingsmanøvrene settes i gang. Thieu må bli overbevist om at det er de større byene i området Pleiku og Kontum man har i sikte. 1. mars blir flere vaktposter okkupert og noen men ikke alle, veier sperret av divisjon nr. 968. Selv om det vil gjøre selve slaget vanskeligere kan man ikke isolere Ban Me Thuot fullstendig. Det gjelder å stramme grepet rundt byen uten at Thieu aner noe.

Thieu forsvarer Pleiku. Han aner ikke at en hel panserdivisjon står gjemt i skogen sørøst for Ban Me Thuot.

9. mars sender Tuan, unnskyld, Duan beskjed til Hanoi at slaget vil finne sted dagen etter. Kl. 19 setter sjefen for folkets frigjøringshærs generalstab alle enheter i beredskap. Riksvei 14 som man har latt stå åpen inntil da, blir sperret.

Alt er forberedt. Ikke bare kampens forløp men også reglene for hvordan soldatene skal forholde seg når byen er frigjort. Befolkningen i området rundt Ban Me Thuot tilhører forskjellige etniske minoriteter. Oberstløytnant I Bloc som kommer derfra selv, skal utpekes til oberst og formann i det militære administrasjonsrådet. Når det gjelder Saigonsoldatene skal de først avvæpnes og deretter oppfordres til samarbeid. Man kommer til å ha behov for deres tekniske kunnskaper.

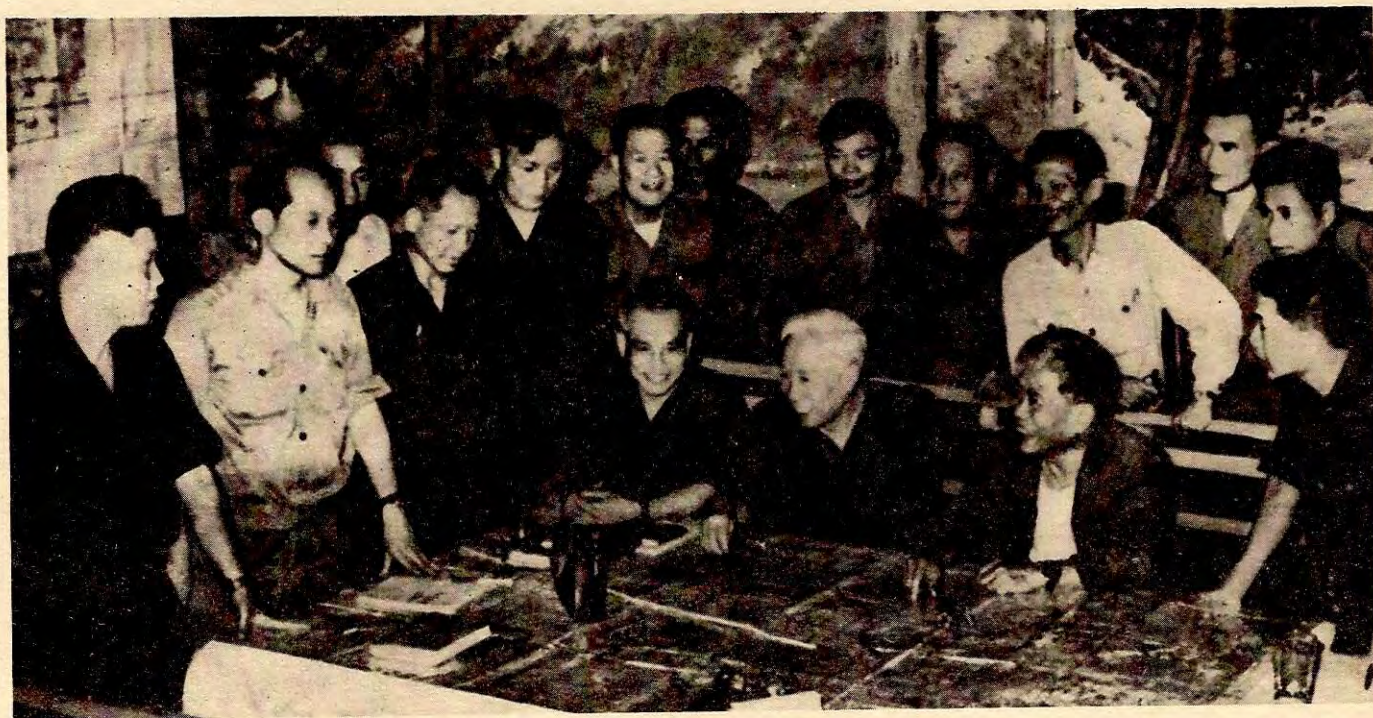
10. mars kl. 2 om natta. Ban Me Thuot sover. Plutselig løper fortroppene inn på flyplassen. 40 km. borte starter panserdivisjoner i skogen motorene. Trærne som er halvsagd på forhånd, blir kjørt ned og kolonnene avanserer raskt mot Ban Me Thuot. Kl. 7.45 raser hovedkvarterets port sammen. 14.30 overgir generalstaben seg. Kl. 17 er byen frigjort.

I Saigon forstår man til slutt at noe alvorlig har skjedd. For sent. Lotusen folder seg ut over hele Ban Me Thuot, over hele høylandet.

Nå vet vi resten... To års kampanje ble sluttført i løpet av 2 måneder. Det gunstige øyeblikket var velvalgt.

I dag, et år senere, skulle Thieu enda ha sittet ved makta, ifølge de opprinnelige kalkylene, og fra Saigon hadde vi fått meldinger om "1976-kampanjen..."

Men idag er Madame Thi Binh valgrepresentant fra Saigon til Vietnams nasjonalforsamling, og general Dung er valgt i Hanoi.

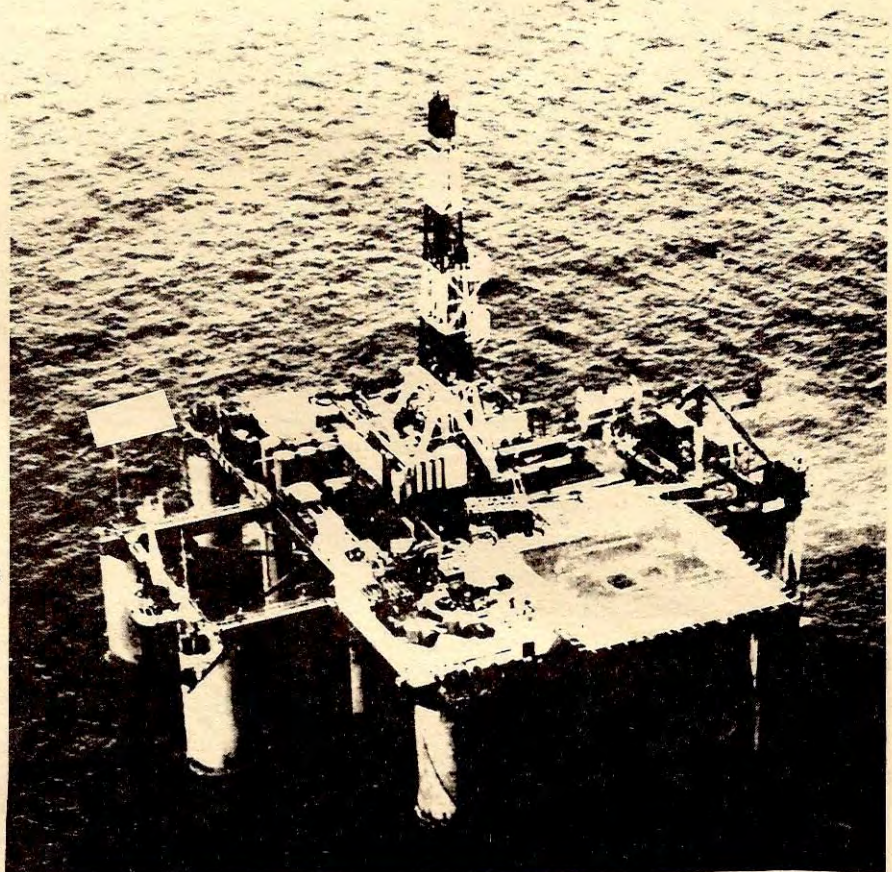

Norge, Vietnam og olja

I sommer har den norske pressa brakt meldinger om at Vietnam muligens skal inngå avtaler med Norge om teknisk hjelp til oljeutvinning. Dessuten skal et norsk trålerrederi levere 2 fiskebåter til Vietnam, en som skal brukes i fisket og en annen som skal tjene til modell, slik at vietnameserne sjøl kan bygge båter.

NORAD, Norsk Utviklingshjelp, skal også engasjere seg i Vietnam. I likhet med andre uavhengige og sosialistiske land, inngår regjeringa i Vietnam avtaler med andre nasjoner på grunnlag av prinsippene om gjensidig respekt for hverandres suverenitet, uavhengighet og territoriale integritet. Samarbeid inngås med alle som ikke blander seg inn i Vietnams indre anliggender, slik at all hjelp

og handel med andre land skjer på vietnamesernes eget grunnlag. Et annet prinsipp er at forbindelsene skal være til fordel for begge parter. Når det sosialistiske og uavhengige Vietnam nå inngår avtaler med Norge, vil dette tjene til at vietnameserne på litt sikt sjøl vil være i stand til å utvinne sin egen olje, bygge fiskebåter og liknende. Derfor tjener også dette landets kamp for å bli sjølberga med varer på alle områder.

Gjenoppbygging og økonomisk utvikling

overgang fra side 27

Vietnameserne legger stor vekt på å forbedre elektrisitetsverkene, som skal øke produksjonen med 22,7%. I tillegg satses det stort på det meste annet, som kull, sement, næringsmidler.

Når det gjelder jordbruket, er hovedoppgaven fortsatt å øke produksjonen på matvaresektoren, som skal øke med 15%.

Det legges stor vekt på grønnsaksdyrking, spesielt poteter. Også husdyravl ofres stor oppmerksomhet. Her legges det stor vekt på griser, høner, for å skaffe mer egg, og okser. En forutsetning for dette er utviklinga av vanningsanlegg og

kunstgjødselindustrien. Her ser vi altså at industrien tjener jordbruket. Ved slutten av dette året vil kunstig vanning sikre 900.000 hektar med land godt utkomme. Andre sektorer, som transport og kommunikasjonsnett, vil også bli sterkt utbygd.

VIETNAMESENE BYGGER EI NY TID.

Alle disse forbedringene og resultatene kommer i ei tid da Vietnam for første gang er endelig gjenforent. En ny æra er begynt. Vi er sikre på at vietnameserne ikke bare vil

oppfylle de målsettingene de har satt seg, men også overoppfylle dem og ta nye skritt i bygginga av den Sosialistiske Republikken Vietnam.

FRA TIGERBUR TIL SOSIALISTISK BASE

Øya Con Son, som ligger 80 km. fra kysten av sør-Vietnam, var kjent verden over for "tigerburene." De ble bygget der av USA-lakeien Thieu. Mange generasjoner med politiske fanger ble holdt fengslet der, patrioter som ikke ønsket å leve under åket til de franske kolonialistene og den amerikanske imperialismen. Ni måneder er gått siden frigjøringa. Øya har fullstendig forandret utseende. Den revolusjonære makta arbeider med å gjøre øya til en rik og vakker økonomisk region, en utpost for nasjonalt forsvar og et sted med historiske minner. Bare en dag etter frigjøringa ble folkemakta bygget opp av de politiske fangene som frivillig ønsket å forbli på øya etter frigjøringa, og av kadrene som kom fra fastlandet.

De to tusen innbyggerne som bodde der begynte å etablere den første sosialistiske økonomiske base: De to hundre hektar jord som tilhørte den tidligere marionetteadministrasjonen er blitt delt ut til de hardt arbeidende bøndene. Pepper-plantasjene i An Hai og Hoi An til den tidligere sjefen på øya, er blitt omgjort til statsfarm etter å ha

blitt fordoblet fem ganger. Fra august 1975 har hundrevis av folk begynt å rydde land med kniver, hakker og skutler mens de venter på at mekanisert redskap skal komme. Etter 3 måneder hadde farmen plantet nye 130.000 kv. m. søte poteter og 300.000 kv. m. banantrær ekstra. 42.000 ruller med spanskrør er blitt bært fra jungelen til de sentrale delene av øya. På grunn av klimaet egner Con Son seg utmerket til dyrking av industrialiserte avlinger, og et stort prosjekt er satt igang for å sette opp en stor modell av en statsfarm for jordbruk der. Et stykke unna er det en kvegoppdrettsfarm for okser, bøfler, geiter og griser. Den forsyner soldatene og de sivile på øya med melk og kjøtt. Buskapen teller nå hundrevis av hvert slag og vil snart komme opp i tusenvis. Con Son er rikt på sjøprodukter. Det er en viktig fiskeregion. Tidligere, når man brukte små båter og små nett, kunne et dusin familier som bodde på øya fange 400 kg fisk hver dag. Idag, etter å ha satt opp en fiskegarnsfabrikk, er fiskerne, inkludert

et nylig bygd bolig kooperativ, i stand til å forsyne alle innbyggerne med tilstrekkelige mengder fisk til lave priser. Snart vil de være i stand til å sende fisk til fastlandet. Et annet viktig produkt fra Con Son er havskilpaddene, som lever i store antall på de sandfylte strendene ved fire småøyer som ligger rundt Con Son. Ca. 20 mann er opptatt med å fange dem fra tidlig morgen til seint på kvelden. Deres leveforhold er sterkt forbedret siden frigjøringa, takket være den gode inntekten skilpaddene gir dem. Etter frigjøringa er den første grunnskolen bygget på Con Son. Den er oppkalt etter Vo Thi Seu, heltinnen som kjempet mot de franske kolonialistene. Hun ble drept av kolonialistene og begravd på øya. Nå blir en ungdomsskole bygget. Livet på Con Son forbedrer seg på samme måte som i resten av landet. Etter dagens arbeid går de unge menn og kvinner på kveldsskoler, eller samles i klubber for å synge, danse og diskutere siste nytt.

Oversatt fra Vietnam Courier, nr. 45 i år. Oversettelse: FV-redaksjonen.

42.000 ruller med spanskrør er blitt bært fra jungelen til de sentrale delene av øya

MY LAI FØR OG NÅ

Datoen 16. mars 1968 vil for all framtid stå som symbolet på imperialistenes brutale råskap for folket i kommunen My Lai. Det var den dagen da USA-imperialismens soldater trengte seg inn i flere små landsbyer i distriktet og drepte det de så av mennesker der.

Over 500 mennesker ble meiet ned den dagen. I landsbyen Tu Cung ble 307 landsbyboere drept. USA-imperialistene var blitt klar over at det vietnamesiske folket sto samla mot dem, og derfor var også hver gammel kvinne og hvert barn en fiende. Ordren til USA-soldatene som måtte stå for massakrene var å drepe alt. Men noen slapp unna. Ei jente, Pham Li Lien, fortalte: "Klokka sju om morgenen begynte det amerikanske artilleriet å beskytte byen vår både fra sjøen og

fra stillinger på land. Akkurat som de andre innbyggerne løp også min familie til tilfluktsrommene. Da artilleriet sluttet å skyte, gikk vi ut av tilfluktsrommet, men i samme øyeblikk landet det helikoptre med soldater, og fra andre kanter kjørte tanks og panserbiler inn i byen. Sammen med åtte andre barn gjemte jeg meg i et tilfluktsrom som var dekket av et tjukt bambuskratt og etter hvert fant resten av familien skjul i et annet tilfluktsrom. Tanks og panserbiler kjørte gjennom byen, de amerikanske soldatene hoppa ut, og vi kunne tydelig høre hvordan de skreik da de stormet fram. Disse lydene blanda seg etterhvert med lyden av skuddsalver og redslesskrik. Jeg ble redd for familien min, og klatret opp til utgangen for å se ut. Gjennom bambuskrattet så jeg at alt var kaos. Husene var alt rasert

av artilleribeskyninga, og stridsvognenes flammekastere satte fyr på resten. Livløse legemer lå strødd omkring, og de amerikanske soldatene løp rundt for å samle sammen dem som ennå var i live. Men folk ville ikke følge med soldatene. Jeg så en gammel mann nekte å følge med en soldat som trua ham med en bajonett. Soldaten stakk bajonetten gjennom han og skjøt så flere skudd. Så sparka han til liket for å få det bort til de andre. I samme øyeblikk så jeg en bulldoser kjøre mot tilfluktsrommet til onkelen min. Jeg ble redd og gjemte meg igjen, og samtidig hørte vi en heftig eksplosjon. Lenge etterpå, da vi ikke lengre hørte lyden av stridsvognene, våget vi oss ut av tilfluktsrommet. Byen var helt rasert, og

Forts. neste side

MY LAI

endel hus brant fortsatt. Vi begynte å lete etter familiene våre. Da jeg verken fant mora mi eller søsknene mine, gikk jeg bort til tilfluktsrommet til onkelen min. Det var ødelagt av en eksplosjon, og likene lå halvt gjemt i ruinene. Jeg forsøkte å grave og plutselig så jeg en arm med et armbånd som jeg kjente. Det var søsteren min. Mor og broren min fant jeg ingen steder, men jeg oppdaget likene av en fem år gammel jente og mora hennes som satt med ryggen mot veggen i tilfluktsrommet. Det var uraulig for oss og grave fram alle likene, så vi nøyde oss med å dekke til likene der de lå. Sienere fikk jeg vite at de amerikanske soldatene hadde drept 300 mennesker i byen vår den dagen.

I nabobyen Phu Qui, som bare lå halvannen kilometer borte, hadde det samme skjedd."

MY LAI I DAG.

I dag er det et helt annet syn som møter en i My Lai. På åkrene i landsbyen Tu Cung, der det for åtte år siden lå stabler av lik, plantes det nå ris som skal fø de menneskene som ble tvangsflytta av amerikanerne gjennom den lange krigen, og som nå vender tilbake igjen i tusenvis. Først ble det bygd stråhytter. Så ble de åkrene som lenge hadde ligget brakk nydyrka. 200 hektar er hittil dekt av risplanter. Skolene er gjenåpna og har plass til innpå 200 elever.

Tran Duc Tam, motstandskjemper og nå partisekretær i byen, forteller: Vi veit at liknende historier kan kan fortelles fra flere steder i det sørlige Vietnam, men ikke noe sted viste imperialismen sitt avskyelige vesen så klart som i My Lai.

"Hittil har 1300 familier vendt tilbake til landsbyen. Vi har gått i gang med å forberede en demning mot saltvannet som gjør oss i stand til å øke det dyrkbare området. Vi planlegger også å bygge en kalkovn og en teglovn til gjenoppbygginga av hjemmene våre, vi skal skaffe fiskebåter og garn til fiskerne, vi skal starte alfabetiseringskurs og videreutdanningskurs.... Det er så mange ting som skriker etter å bli gjort."

Svære oppgaver ligger foran folket i My Lai. Men nå kan de bygge landet sitt i frihet slik som de sjøl vil ha det. De har kanskje hardere enn noen fått føle på kroppen at kampen mot imperialismen var nødvendig å vinne for å bygge landet i frihet. Og de har vist at når et samla folk har valgt folkekrigens vei, kan ikke engang imperialistenes mest brutale metoder hindre folket i å seire.

fra mekongdeltaet:

Kvinner fra et "gjensidig hjelpelag i landsbyen Dinh Hoa høster den første risavlinga siden frigjøringa. Denne type ris tar ca. 10 måneder å dyrke ferdig.

DEN FØRSTE RISAVLINGA ETTER FRIGJØRINGA.

Fra Saigon til sørspissen av Vietnam, et område på flere hundre kilometer, ligger et enormt og fruktbart område: Mekongdeltaet.

Under krigen ble dette området behandla som et "prioritert mål" for passifiseringsprogrammet til USA-imperialistene og løpeguttene deres i Saigon. Deltaet ville nemlig være en nesten uuttømmelig kilde av mennesker og mat til å fø USAs brutale krig. Kampene her var blant de

hardeste. Folket i Mekongdeltaet kjempa beslutsomt, sto imot alle vanskeligheter, og sammen med hæren og folket i resten av landet satte de i gang den store Ho Chi Minh-kampanja som til slutt frigjorde hele landet.

På dette frie området, uten fiendtlige tropper, kan bøndene nå dyrke jorda og høste avlingene i sikkerhet. De trenger ikke lenger beskyttelse av geriljaen, hører ikke lenger suset fra artillerigranatene, og ser ikke

lenger fiendens tanks ødelegge åkrene. På åkrene nå istedet ugraset vike plassen for risplantene, som står tett i tett så langt øyet kan se. Bøndene i Mekongdeltaet er i ferd med å ta inn den første risavlinga siden den fullstendige frigjøringa. Men mye står fremdeles igjen for å bygge opp og utvikle produksjonen og for å lege sårene fra den krigen som de var nødt til å føre for å bli eiere av sitt eget land. (Henta fra billedbladet Vietnam fra Februar 1976.)

FRA HO CHI MINH — VEGEN TIL GJENFORENINGSBANEN

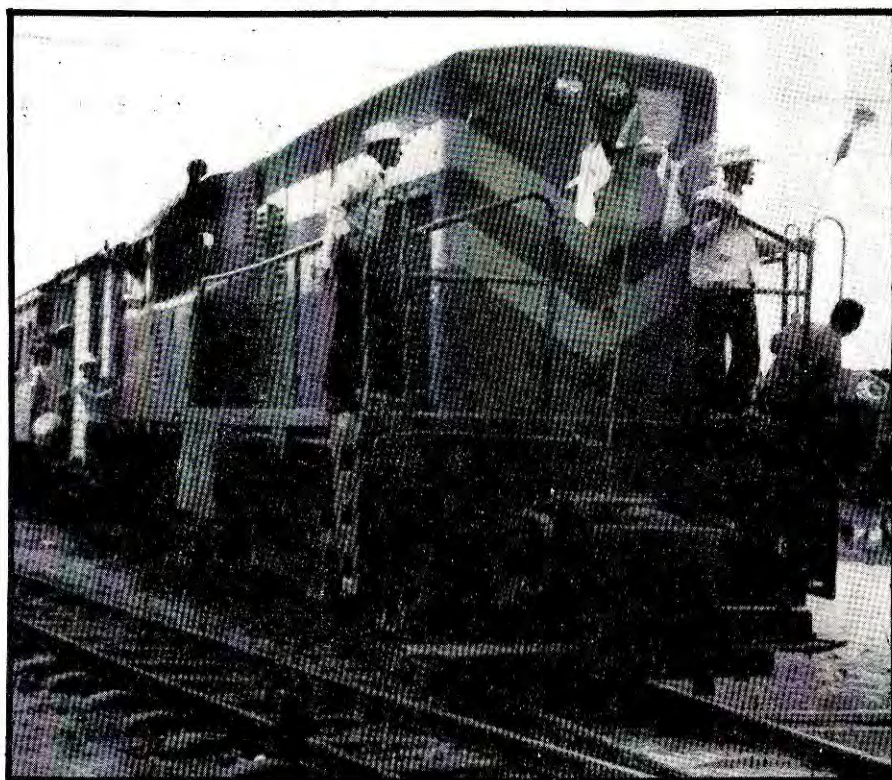
En fransk journalist sammenlikna en gang Ho Chi Minh-veien med et uhyre som fikk to nye hoder for hvert du klarte å hogge av.

Denne veien, eller mer korrekt: dette systemet av strategiske veier, ble bygd opp for å bringe forsyninger fra den ene delen av landet til den andre. De første som brukte den var budbringere som bar med seg medisiner, ammunisjon og ris til fots. Seinere ble det meste av transporten overtatt av lastebiler.

For å blokkere veien spydde USA-imperialistene ut bomber og ikke minst gifter i enorme mengder. Gifta skulle drepe vegetasjonen, slik at forsyningslinjene ble mer åpne fra lufta. Dermed kunne flyene lettere se målet. Om lag 3 millioner tonn bomber ble sluppet over Ho Chi Minh-veien. Likevel fortsatte veisystemet bare å øke i bredde, lengde og styrke, til Ho Chi Minh felttoget ble innleda våren 1975 og hele landet frigjort.

De samme kjemperne som hadde vært med å skape denne legendariske veien har nå beveget seg nærmere kysten for å gå i gang med enda en stor oppgave: gjenoppbygginga av den jernbanen som en gang bant Hanoi og Saigon sammen. Den ble kuttet for over tretti år siden, da de franske imperialistene starta sin eroblingskrig.

For å binde sammen Hanoi og Saigon igjen, trngs det å legges 1681 km med skinner, det må bygges 202 stasjoner og 160 bruer, og det må sprenges 20

tunneller.

Linja skal være klar innen utgangen av 1976. Dette målet kan bare nåes ved at hundretusener vietnamesiske arbeidere legger kløkt og kraft i arbeidet for å gjenforene de to delene av landet – slik de gjorde det da de bygde opp og holdt ved like alle stiene og veiene som til sammen var Ho Chi Minh-veien.

Navnet på jernbanen er da også blitt "Thong Nhat" – som betyr gjenforening.

Et nytt slag har starta. Uten duren fra fiendtlige bombefly og susinga og smellene fra bombene, men med et hardt og farlig arbeid blant ueksploderte granater for å løse en ny stor oppgave i bygginga av landet.

organisasjoner i nord og i sør forenes.

26. mars i år kunngjorde ungdomsorganisasjonene i nord og sør at de hadde gått sammen under navnet Ho Chi Minh Arbeiderungdommens Forening. Det skjedde på 45årsdagen for grunnlegginga av Den

kommunistiske Ungdomsforeninga.. 15. juni møttes de to ledelsene for kvinneorganisasjonene i nord og sør i Ho Chi Minhs by. Hensikten med dette møtet var å forene de to

organisasjonene og velge en felles ledelse. Dermed er både ungdoms- kvinne- og Fagorganisasjonene fra nord og sør forent til tre enda sterkere masseorganisasjoner.

Adr:

**for
vietnam**

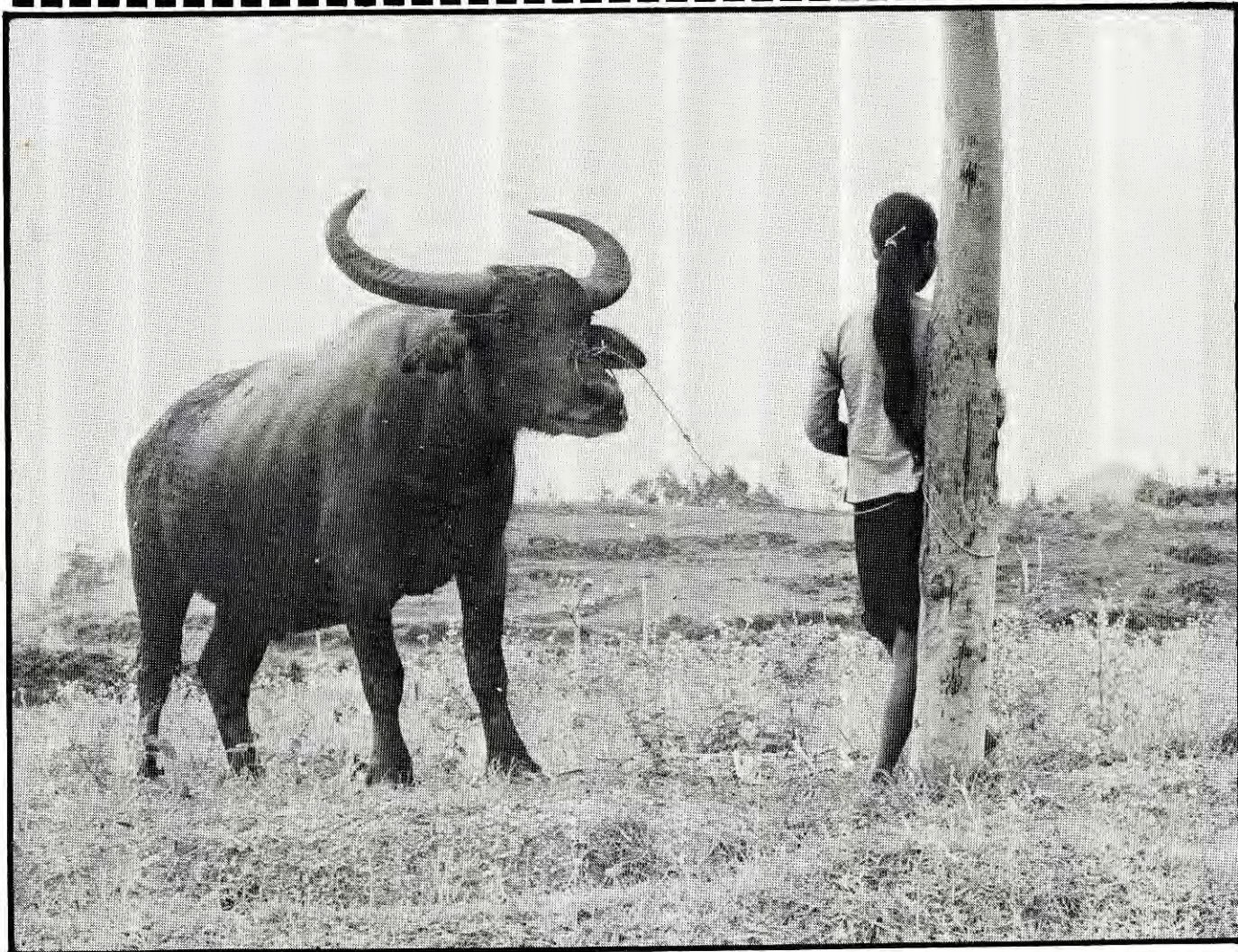
Uranienborgveien 11

Postgiro 20 83 13

Oslo 3

Ansvarlig utg. I. Selsjord.

Tlf. (02) 60 41 07

Solkom gir ut bladet **For Vietnam** som vil gi opplysninger og informasjon om det vietnamesiske folkets liv i frihet i form av artikler, bilder o.l. For Vietnam tar også for seg utviklinga av vennskapsarbeidet her i Norge.

Etter frigjoringa har den norske dagspressa skrevet svært lite om Vietnam og utviklinga der. Den fredlige gjenoppbygginga ser ikke ut til å være godt stoff for dem. **FOR VIETNAM** forteller om resultatene av det heroiske vietnamesiske folks mangeårige og seierrike folkekrig. Derfor er det et viktig blad.

Medlemskap i Solidaritetskomiteen for Vietnam koster kr 50,- pr. år (kr. 25,- for pensjonister og skoleelever). Det inkluderer abonnement på **For Vietnam**.

Pengene sendes:
Solidaritetskomiteen for Vietnam
Uranienborgveien 11, Oslo 3
Postgirokonto 20.298.17

**Bli med i solidaritetskomiteen
for Vietnam**

Navn:

Adresse:

☐ Onsker å bli medlem

☐ Onsker program og vedtekter